

Cene oglasov
1 stolp, pešči-vrsta
mali oglas po 1 50
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o Pri večjem o
naročilu popust

Izide ob 4 zjutraj
razen, ponedelka in
dneva po preizku

Uprava je u Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inšerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Beograd in Dunaj št. 24.797

rodne skupščine. Izjavil se je za takojšnje sprejetje zakona o dalmatinskih agrarnih odnosih, zakona o občinskih samoupravah in davčnega zakona. Svoje zahtevo je obširno utemeljeval. Pri tem se je precej ostro izrazil proti Pašiću in dalmatinskim radikalom, sploh proti radikalom, ki ovirajo skupno delovanje celokupnega parlamenta.

Nato je govoril o zunanji politiki, posebno o Italiji. Dejal je, da mi nismo izolirani, pač pa je danes izolirana Italija. Še tisto malo italijanofilstva, kar ga je bilo, ni več. Danes ne gre več za to, kakšen režim vlada v Italiji, marveč gre za celokupno našo civilizacijo. V Italiji kraljuje sedaj bomba. Po zadnjih dogodkih v Italiji in po zakonih, ki jih je italijanska zbornica sprejela, Italija ne more biti več član Društva narodov. Ta izolacija Italije je posebno dobra za Balkan. Italija je tudi sedaj hotela biti za nas Avstrija. To se ji ni posrečilo.

Romunsko koketiranje z Italijo je izgubilo po poslednjih dogodkih vsak smisel. G. Averescu se je blamiral, ko je na tak način govoril o fašizmu. Italija ima danes vse falzificirano, potrvojen je proračun, potrvojena je trgovska bilanca in z ozirom na to je jasno, da ne more Italija igrati nobene vloge.

Naj se skrbi za naše brate pod Italijo. V najkrajšem času bo Italijo doletelo to, kar ona zasluži z ozirom na sedanje stanje.

Ostro se je izrazil proti poslaniku g. Bodreru, češ, da je njegovo ponašanje absolutno neekorektno in da se obnaša, kakor so se obnašali nekdanji avstrijski poslaniki v bivši Srbiji. Poslanik Bodrero pozablja pri tem, da tistih časov ni več, da danes Srbija ni več takšna, kakršna je bila pod Obrenoviči.

Beograd, 11. nov. (Izv.) Danasnja seja narodne skupštine se je pričela ob pol 11. Financi ministar je predložil proračun za proračunsko leto 1927-28. Na dnevnem redu je bilo nadaljevanje razprave o čl. 205. zakona o prometnem osebju. Prometni ministar Vasa Jovanović je zagovarjal svoj predlog. Ko je končaval svoj govor je prišlo do burnih prizorov. Nato se je vršilo glasovanje. V načelnem glasovanju je bil predlog sprejet s 119 proti 44 glasovom, pri glasovanju v podrobnostih pa s 121 proti 3 glasovom. Seja se je zaključila ob 1. Prihodnja seja bo jutri. Na dnevnem redu je poročilo odbora za prošnje in priitožbe in volitve v razne odbore.

Belgrad, 11. nov. (Izv.) Financijski ministar je danas predložio narodni skupštini proračun in fin. zakon. Glasom tega predloga bode znašali dohodki v proračunskem letu 1927-28. 11 milijard 690 milijonov dinarjev, izdatki ravno toliko.

Izdatki so sledeči:

Vrhovna državna uprava 130 mil. 324 tisoč, pokojnine 604 mil., drž. dolgovi 602 mil. 71 tisoč, pravosodno ministrstvo 293 mil. 766 tisoč 658, prosvetno min. 873 mil. 126.923, ministrstvo za vere 146 mil. 399.519, notranje min. 605 mil. 715.870, nar. zdravje 287 mil. 573.270, zun. zadeve 161 mil. 349.311, fin. ministrstvo 955 mil. 362.160, vojaštvo in morn. 2 milijarde 350 mil. 486.583, za javna dela 387 mil., železnice 2 milijarde 530.445.201, pošta in brzojav 426 mil. 287.753, kmetijstvo 288 mil. 72.262.50, min. za šume in rude 374 mil. 702.986, min. za trgovino in industrijo 62 mil. 127.522, socialna politika 371 mil. 105.799, agrarna reforma 61 mil. 770.932, ministrstvo za ustavotvorno skupščino in izenačenje zakonov 312 tisoč 250, proračunski rezervni krediti 147 mil. Din.

Dohodki pa so sledeči:
 Neposredni davek 1 milijardo 828 mil.
 309.100, posredni davki 3 milijardo 531 mil.
 80 tisoč, monopoli 2 milijardi 362 mil. 242 tisoč,
 državna gospodarstva 3 milijarde 847 mil.
 653 tisoč 277, razni dohodki 120 mil.
 115.625 Din.

Finančni zakon vsebuje 191 členov. Med njimi so važne določbe o uradništvu in o raznih ministrstvih.

Belgrad, 11. nov. (Izv.) Poslanec Strein je vložil danes na ministra za narodno zdravje vprašanje, v katerem zahteva takojšnjo pomoč za bolnice v Sloveniji.

Avtonomija: Kako strašna beseda za naše slovenske in belgajske centraliste! Sedem križev ti naredi jugoslovanski centralist samo pred besedo, kaj šele pred njeno vsebino. Pred njeno realno življenjsko vrednostjo za celo državo pa bi jih napravil, vsaj naš »napredni« centralist devetkrat sedem: da, tak strah je ta »sam Pašić nas varuj pred njimi«.

In vendar ves naš današnji boj za avtonomijo Slovenije, za združeno slovensko samoupravno telo s posebno zakonodajno močjo, za svoje potrebe in svoj blagor, ki je hkrati tudi blagor cele države, ni nič drugega nego nadaljevanje tistega boja, ki ga je prineslo l. 1848. vsem slovanskim narodom v bivši avstro-ogrski monarhiji. Je to torej star boj, boj naroda za svoje pravice, je ta boj v bistvu le stopnjevanje onega še starejšega boja slovenskih kmetov za »staro pravdo« tam iz dobe »kmetских puntov«. Današnji naš boj za avtonomijo združene Slovenije je torej stoletna tradicija naroda, ki hoče, da si sam dela »vero in postave«, da si sam sodi, si sam postavlja urade, sam skrbi za svoje šolstvo, sam sklicuje svoje zbornice, kadar jih v potrebi hoče in si najprej sam pomaga iz lastnega žepa, če hoče in kjer hoče imeti dobro cesto, vodovod, lepo živino, dobro urejeno bolnišnico itd.

Če primerjamo današnje stanje, kakršno je nastalo v Sloveniji (grozna beseda za jugoslovanske centraliste, še groznejša kot nekda) za nekdanje nemškutarje in dunajske centraliste! — odkar imamo blaženega Birokracija v Belgradu za vsakega železniškega čuvaja, cestnega pometalca in vsako najmanjšo s takсами preobloženo prošnjo ali pritožbo, — s tistimi pravicami, ki si jih je bil v trdem boju z avstrijskim centralizmom končno priboril naš slovenski narod, potem moramo z bridkim srcem naglasiti, da si take notranje ureditve Jugoslavije, kot so nam jo vsilili jugoslovanski centralisti s Pašičem, Pribičevićem in Žerjavom na čelu, naš narod nikdar in nikoli ni ne predstavljal, še manj pa želel ali pričakoval. Kar so nam dali in vsilili, to ni naš ideal Jugoslavije, to je karikatura tega ideala, to je prava politična spaka, dasi »made in Jugoslavie«, in verna slika očetov, ki so rodili in vzdržujejo sedanjo centralistično ustavo z vsem ogromnim, dragim, in nesposobnim in birokratično nerodnim aparatom.

Naj pa se ne moti nihče, ki meni, da bo s silo potlačil in ubil voljo našega naroda, zrušil odpor slovenskega človeka proti tako urejeni Jugoslaviji, ki ni njegov ideal. Ne, nikdar ne bo zamrl v naših srcih ideal združenosti, enotne in avtonomne Slovenije, zvezde vodnice Slovencev izza revolucijskega leta 1848.

Slovenci smo se dolge dobe šolali v šoli nemškega centralizma, in zato poznamo do podrobnosti vse njegove slabe in dobre strani. Poznamo pa tudi vse faze našega boja za narodno samoodločbo izza l. 1848, in 1867. pa vse do l. 1907., ko je Avstrija končno morala odnehati pred naraščajočim notranjim in zunanjim pritiskom in dati svojim narodom splošno in enako volilno pravico ter ž njo odpreti pot avtonomiji v deželi Kranjski. Sedemdesetletna skušnjava v Avstriji in osemletna v državi SHS pa nam le potrjuje prepričanje, kako malo vreden je centralizem in kako visoke vrednosti je avtonomija za države in narode današnjih časov.

Prepričani smo, da tudi Belgrad končno spozna, da je naša bogata skušnja res zlata vredna in da je nele za posamezne dele države zdrava deželna avtonomija izboren instrument za izražanje ljudske volje, nego tudi izborno sredstvo za dobro, pošteno in ceno državnemu upravo. Pride tudi to, ker mora Belgrad videti, da ni kos prevzeti nalogi, ki presega njegove zmoglosti in moči. Morda še ni blizu trenutke, ko to spozna, vemo pa, da je tekom zadnjih pet let že zelo napredoval na tem spoznavanju. Popoln debacle v gospodarskem in upravnem pogledu bo sicer strašno, toda naj uspešnejše zdravilo.

Tedaj pa nastopi tisti trenutek, ko bomo Slovenci poklicani, da damo državi, ki jo kľuh vsem krivicam raznih režimov vendarle ljubimo, na razpolago bogate svoje skušnje v upravljanju modernih upravnih teles z najširšo in najidealnejšo avtonomijo. Tedaj šele dozor pri vseh odločilnih činiteljih kot razodetje posebne vrste spoznanje, da Slovenci nikdar niso bili in tudi nečijo biti protidržaven element temveč najkonstruktivnejši činitelj v gradbi Velike Jugoslavije, ki je naš narodni ideal in radi katerega ravno tako neomajno vztrajamo na svojem ljudskem avtonomnem programu: večjo dobro, da brez premišlene in zdrave

FAŠISTI IZJAVLJAJU, DA NE JAMČIJO ZA BESEDNJAKOVO ŽIVLJENJE. — PROTESTNA RESOLUCIJA. — VES BELGRAD GOVORI SAMO O ITALIJANSKIH NASILJIH.

Begrad, 11. nov. (Izv.) Jugosl. klub je dobil danes zvečer obvestilo, da so fašistovske organizacije v Gorici izdale javen manifest, v katerem pozivljajo g. dr. Besednjaka, da takoj zapusti Gorico, ker mu v nasprotnem slučaju ne jamčijo za življenje. Dalje je klub dobil poročilo o novih preganjanjih in nasilstvih nad Hrvati v Istri. Z ozirom na vse vesti je Jugosl. klub sklenil, da bo v sporazumu z ostalimi parlamentarnimi klubi storil v zaščito hrvatske in slovenske manjšine v Italiji potrebne korake.

Belgrad, 11. nov. (Izv.) Poslanci sam. demokratskega kluba so predložili narodni skupščini posebno resolucijo, ki se glasi takole:

»Povodom vesti o preganjanju naših bratov v Italii, o zatiranju njihovih šol in kulturnih ustanov, ustavljanju vseh časopisov in publikacij brez razlike, o uničevanju njihovega premoženja, o ogroževanju njihove osebnosti, pa celo o zapiranju njihovih poslancev, o siljenju, da stopajo v razna fašistična društva, o gaženju svobode vesti in najelementarnejših pravic, izjavlja narodna skupščina:

na simpatije preganjanim jugoslovanskim bratovi. Zunanjega ministra poziva, da takoj poda poročilo o zunanji politiki naše države, s posebnim ozirom na naše odnose napram kraljevini Italiji in da takoj opozori vlado kraljevine Italije, da takšno postopanje z našimi brati po soglasnem mišljenju naše skupščine ne odgovarja duhu pakta prijateljstva, ki se je sklenil med našo državo in Italijo.

Za to resolucijo zahtevajo poslanci najmanj

Belgrad, 11. nov. (Izv.) V tukajšnji srbski javnosti vlada velikansko ogorčenje proti Italijanom radi njihovega postopanja napram našim bratom. Vseposvod, kamor človek v Belgradu pride, se govori samo o teh nasiljih. Kot odgovor na vse to pa je po informacijah našega dopisnika, na nocojšnji seji ministrskega sveta skušal zunanji minister prepričati ministrski svet, da je potrebno, da se čimprej sprejmejo nettunske konvencije. Seja ministrskega sveta je trajala globoko v noč. Ministri niso hoteli dati o seji nobenih podrobnih informacij.

SILNO OGORČENJE V BELGRADU. — PROTESTNA BRZOJAVKA NASIH NARODNIH MANJSIN ZA ZAŠČITO DR. WILFANA, KI JE PREDSEDNIK KONGRESA EVROPSKIH NARODNIH MANJSIN. — DR. KOBOSČEK OZNAČUJE ARETACIJO KOT NOV IZLIV SOVBASTVA PROTI SLOVANOM V ITALIJI.

Belgrad, 10. nov. (Izv.) Danes okrog pol dne se je za časa skupščinske seje med poslanci razširila vest, da je bil slovenski poslanec v rimskem parlamentu g. dr. Wilfan aretiran. Ni mogoče popisati ogorčenja, ki se je polastilo poslancev vseh klubov, ko so čuli to vest. Z ozirom na to, da je že par dni v Belgradu stalno na dnevnem redu vprašanje nasilstev nad Slovenci in Hrvti v Italiji, je to ogorčenje tembolj razumljivo.

Jugosl. klub je z ozirom na to vesi po svojem poslancu dr. Josipu Hohnjeju vložil popoldne na zunanjega ministra dr. Ninčiča sledeče vprašanje:

»Kakor smo obveščeni, je italijanska državna oblast zaprla političnega zastopnika primorskih Slovencev g. dr. Wilfana. Ta vest je vzbudila tem večje začudenje, ker je splošno znano, da je dr. Wilfan bil vedno in v vsakem oziru korekten državljani, ki natančno izpolnjuje svoje dolžnosti napram kraljevini Italiji ter v tem smislu tudi govori in dela med svojimi volivci. Vest o aretaciji g. Wilfana je bolesto dirnila ne samo nas, njegove rojake, marveč vso javnost v naši državi. V tem vidimo dokaz, da se preganjanje Slovanov v Italiji, ki je zadnje čase rodilo brutalne izbruhe sovraštva zoper Slovence in Hrvate v Gorici, Trstu in Istri, nadaljuje ter dnevno potencira. Čast in ugled naše države zahtevata, da storimo v obrambo naših rojakov v Italiji zoper fašistovska nasilstva vse, kar je v naših močeh.

Zato Vas, gospod minister, vprašam:
Ali ste, gospod minister, voljni storiti,
ako se te vesti potrdijo, potrebne in primerne
korake, da se narodni poslanec g. dr. Wilfan

...takoj izpusti na svobodo ter preganjanje Slo-
vencev in Hrvatov v Italiji vobče ustavi?«

Belgrad, 11. nov. (Izv.) Poslanci nemškega kluba so danes popoldne imeli sejo z ozirom na vest o aretaciji g. dr. Wilfana, ki je predsednik kongresa evropskih manjšin. Z ozirom na to so sklenili, da se pošlje tajništvu evropskih narodnih manjšin sledeča brzopjavka:

»Z ogorčenjem smo zvedeli, da je dr. Wilfan, slovenski poslanec v italijanskem parlamentu in predsednik kongresa evropskih manjšin, bil v Rimu aretiran. Apeliramo na solidarnost vseh evropskih manjšin, da bi zaradi tega in drugih nasilstev, ki so se storila v poslednjem času proti slovenski, hrvatski in nemški manjšini v Italiji, v svetovni javnosti vzbudili čut pravičnosti. Za parlamentarne zastopstvo nemških manjšin v Jugoslaviji dr. Hans Moser.«

Belgrad, 11. nov. (Izv.) Današnje popoldanske »Novosti« prinašajo vest o aretaciji g. dr. Wilfana in izjavo, ki jo je dal povodom tega g. dr. Anton Korošec »Novostim«.

Izjava se glasi:

»Četudi je g. dr. Wilfan bil nacionalist, je bil korekten in lojalen državljani kraljevine Italije. To je nov izliv mržnje proti Slovenim, ki smo jo videli poslednji dni tudi v Gorici in o kateri smo interpelirali.«

»Vest o aretaciji g. dr. Wilfana so sprejeli poslanci naše skupščine z največjim ogorčenjem. Gotovo se bo vložila interpelacija o tem novem nasilstvu italijanske vlade nad slovensko manjšino.«

OSTRE IZJAVE STJEPANA RADIČA PROTI ITALNI. — ITALIJA OGROŽA EVROPSKI MIR IN EVROPSKO CIVILIZACIJO. — ITALIJA JE OSAMLJENA. — NOTRANJA RAZRVANOST IN OSAMLJENOST ITALIJE JE DOBRA ZA BALKAN.

Belgrad, 11. nov. (Izv.) Danes je prispel v Belgrad Stjepan Radić. Njegovemu prihodu se pripisuje poseben značaj z ozirom na vest o bližnjih spremembah. Povodom delovanja tukajšnjega italijanskega poslanništva je Stjepan Radić izjavil: »Jaz bi dal Bodrera takoi

Dajte, da vam z zgledom pokažemo in dokazemo, kaj zna in hoče in kaj tudi zmore ustvariti svobodnih kulturnih narod v svobodni deželi, v velikem okviru ene, skupne, močne, krepko se razvijajoče države, pred katero naj ima vsak sosed vedno tisto in tako spoštovanje, kakršno zasluži pošteno politično-kulturno delo!

Želeli bi, da se naša najsrčnejša želja izpolni, še predno pride do tistega kategoričnega imperativa, ki se mu država radi sedanjega brezdnežnega in brezdelnega centralizma bliža z vso nevarno naglico, — še pred finančnim, gospodarskim in kulturnim krahom!

Dal Bog kmalu pravo spoznanje njim, ki jim je zaupano državno vodstvo!

J. Sediv.

Katalonska zarota.

Katalonska zarota, ki je po dobro premišljenem načrtu polkovnika Francisco Macia hotela izvršiti v Španiji državni prevrat, vzbuja splošno zanimanje. Ta poskusni osamičen pojav v novejši španski politični zgodovini. Moti se, kdor misli, da je ta zarota samo delo častihlepnega visokega častnika brez vsakih trdnih korenin v ljudstvu.

Katalonski pokret se ne zadovoljuje z golo spremembo Španije v republiko, temveč je to izrazito narodno gibanje, ki zahteva za Katalonci nemoteni in svobodni narodni razvoj in izboljšanje neizdržnih gospodarskih razmer. Republikanstvo je pravzaprav samo agitačno sredstvo. Najširše ljudske množice v Španiji, kjer znaša število nepismenih 40%, ne morejo lahko razumeti, da je neznošen sedanji stanja kriv strog centralizem in pomanjkanje krščanskih načel v španskem javnem življenju. Zato voditelji katalonskega pokreta zavračajo vso krivdo na kralja, za čigar plašč se skrivajo vsi centralisti in ljudske pijavke, tudi vojaški diktator Primo de Rivera. A tudi sosedstvo republikanske Francije in Portugalske je v znatni meri pripomoglo, da je katalonsko narodno gibanje vzele republikansko obleko.

Katalonski pokret je dobil mogočen razmah zlasti v zadnjih letih, zlasti od nastopa diktatorja Primo de Rivera, ki kakor Mussolini smatra ljudi za šahove figure, ki lahko on z njimi počenja kar hoče. Gospodarsko obubožanje Katalonije, te najbogatejše španske pokrajine, in neprestani upori vojaških krogov v zadnjem času, so katalonski pokret gnale še samo v večjo skrajnost, na drugi strani pa so pomagale širiti vse revolucionarne pokrete v Španiji, ki so prirodni zavezniki Kataloncev. Ker postaja nezadovoljnost s Primo de Rivero vedno večja, pritisk vedno hujši, se Katalonci ne zadovoljujejo več z avtonomijo, temveč zahtevajo neodvisno državo. V oktoberski številki »Almanach Occitana« jo že tudi zahtevajo, a njihov voditelj polkovnik Francisco Macia pa je razpisal celo narodno posojilo za osvoboditev Katalonije.

Katalonska ušesa so gluha za španskega propovednika integralnega narodnega edinstva, Josea Salaverio. Zastonj se trudi dokazati Kataloncem, da je njihov jezik samo narečje španskega jezika in da so jezikovne razlike med Katalonci in Španci mnogo manjše kakor med posameznimi italijanskimi ali francoskimi narečji. Katalonci so bolj ponosni na vsakega svojega najmanjšega pesnika, kakor na vse svetovnoznane španske.

Francisco Macia je mislil, da je prišel ugoden čas, da osnuje neodvisno katalonsko republiko in zlomi diktaturo Primo de Rivero, a njegov načrt se mu za sedaj ni posrečil. V zaporu čaka obsodbe in morda celo tudi smrti.

Gozdarska šola v Sloveniji.

PREDLOG POSL. PUŠENJAKA SPREJET. — GOSPODARSTVO V DRŽAVNI TISKARNI.

Belgrad, 11. nov. (Izv.) V finančnem odoborn se je med 8 protesti nahajal protest Gozdarskega društva v Sloveniji radi ukinitve kreditov za gozdarsko šolo v Sloveniji. Posl. Pušenjak je ugotovil, da se je ta kredit nahajal v dveh proračunih. Do ustanovitve šole ni prišlo, ker se ni dobilo poslopija za šolo. Ko se je po posredovanju vseh merodajnih činiteljev to vprašanje rešilo, se je v proračunu za l. 1927-28. kredit za to prepotrebno šolo ukinil, kar smatra Slovenija, kateri daje gozdarstvo največji dohodek in kjer je razvita lesna industrija, za veliko krivico. Poslanec zahteva, da se prosti odstopi finančnemu ministru in ministrstvu za šume in rude in predlaga, da se krediti za gozdarsko šolo postavijo v proračun. Predlog se je sprejel.

Nato je odbor prešel v razpravo o gospodarstvu v državni tiskarni. Upravnik zavoda je poročal, da ej radi pomanjkanja sposobnih knjigovodij zaključen obračun komaj za l. 1922. Pritoževal se je, da nima dela, nakar se je vnela splošna debata o slabem gospodarstvu v državnih podjetjih. Sklenilo se je, da se upravi naroči, da sestavi čimprej računsko zaključke in pregled dohodkov in izdatkov, da more finančni odbor dognati stanje rentabilnosti podjetja.

Za delovno skupnost s Češkoslovaško.

Belgrad, 11. nov. (Izv.) Pred sestankom narodne skupščine je skupščinski predsednik sklical seje načelnikov parlamentarnih skupin. Na tej seji bi se imel izvoliti odbor 20 članov, ki imajo nalogo, delati na zbliznanju med češkoslovaško republiko in kraljevino SHS. Istotak odbor so izvolili tudi v Češkoslovaški. Ta dva odbora bi imela za nalogo sodelovati pri razvoju čim ožjih bratskih odnosov med obema državama. Na seji do sporazuma ni prišlo, ker so radikali zahtevali, da se izvoli odbor proporcionalno, opozicija pa je predlagala, da pošlje v odbor vsak klub po 2 člana.

Opozicija bo javnosti pojasnila položaj v državi.

SKUPŠČINA NE MORE DELATI. — VLADA BREZ ZASLONBE VEČINE.

Belgrad, 11. nov. (Izv.) Voditelji ožjega opozicijskega bloka so imeli konferenco, na kateri so razpravljali o vladni, ki ničesar ne dela in pusti skupščino v popolnem brezdelju. Čeprav je imela tri mesece časa pripravljati delo za narodno skupščino. Gospodarska in finančna kriza vsak dan bolj otežkočuje položaj države in ljudstva. Ta položaj je z ozirom na to napram inozemstvu vsak dan slabši. Opozicija, ki zastopa dobro polovico ljudstva, je v svesti si odgovornosti, sklenila, obvestiti javnost o stanju, v katerem se država

nahaja. Jutri se bo vršil sestanek, na katerem se bo o tem končno javno sklepalo. Za izdelavo predloga o organizaciji in funkcijah gospodarskega sveta sta delegirana Jugoslovanski in zemljoradniški klub.

Belgrad, 11. nov. (Izv.) Vprašanje delovanja narodne skupščine postaja vsak dan bolj aktualno. Pasiceva okolica se vedno na vse mogoče načine preprečuje normalni razvoj delovanja v skupščini. Vlada prihaja v zelo mučen položaj.

Fašisti ustvarjajo mednarodne spore.

TUJCI BEŽE IZ ITALIJE. — BRIANDOVE LEKCIJE ITALIJI. — GARIBALDI.

Berlin, 11. nov. (Izv.) »Vorwärts« prinaša iz krogov italijanske emigracije zanimive informacije o stanju, ki vlada v Italiji. Po teh informacijah je po italijanskih mestih mnogo mrtvih in ranjenih. Policija čiti pri tem zločince. Tudi se sedaj ve, zakaj je prepovedano izdajanje protifašistovskih listov. »Popolo d'Italia« namreč, glasilo Mussolinijevega brata, je imelo le 10.000 izvodov, na kar je čisto čisto čita namreč rajši neodvisno časopisje.

Sedaj prihaja tudi na dan, da je po atentatu v Bologni sam Mussolini zapovedal, naj se atentator ubije. Težko gospodarsko stanje, v katerem se nahaja Italija, sili Mussolinija, da povzroča mednarodne zapletitve. Zato zahtevajo fašisti že popolnoma javno, da Francija vrne Nizzo, Savoio in Korziko. S tem se na umeten način ustvarja napeto razmerje med Francijo in Italijo.

Ob odkritju Garibaldijeve afere so se tudi našli mnogi dokumenti, ki jih ima sedaj v rokah francoska policija. Na podlagi teh dokumentov izhaja, da je imela Italija po vseh večjih mestih Evrope in Amerike svoje voľune. Šef fašistovske črke je bil La Polla, a podružnice te črke so se nahajale po vseh večjih mestih Evrope. Tako je bil vodja fašiste v Parizu general Marchetti, ki je vršil istovrstno službo generalnega konzula. Značil-

no je, da je ob razkritju prave Garibaldijeve vloge zbežal Marchetti iz Francije.

Lugano, 11. nov. (Izv.) Zmešnjave v Italiji in pa velika nastila, ki jih vršijo fašisti nad tujci, so imela za posledico, da se tujci mrzlično vračajo domov. Vznemirljivo notranji položaj v Italiji in preganjanja tujcev bodo povzročila veliko škodo italijanskim finančarjem, ki itak stojijo pred katastrofo.

Pariz, 11. nov. (Izv.) »L'Oeuvre« poroča ob priliki razgovorov med Briandom in italijanskim poslanikom Avezzano, da ej dal Briand Avezzanu v energičnem tonu vedeti, da ne bo več Francija s prekrizanimi rokami gledala mahinaciji italijanske policije in diplomacije. V takajšnjih diplomatskih krogih se domneva, da je Mussolini radi tega energičnega Briandovega odgovora odložil svoj že napovedan veliki zunanje-politični govor na 16. t. m.

Pariz, 11. nov. (Izv.) »Corriere degli Italiani«, glasilo italijanskih protifašistov ugovarja, da je tudi brat Ricciottia, Garibaldija Santo Garibaldi soudeležen pri tej voľunski aferi. »Corriere degli Italiani« objavlja, da bo za to svojo trditve prinesel dokazov v prihodnjih dneh. Tudi je preiskava proti Garibaldiju pokazala, da je v katalonsko zaroto zapletel tudi italijanski podkonzul v Nizzo.

V rimskem parlamentu so sedaj fašisti sami.

Rim, 11. novembra (Izv.) Glasom propovide L'Avoro d'Italia seji sedaj italijanski parlament, po izključitvi 120 poslancev, iz 393 članov. Od teh pripada vladni večini 368 poslancev; ostalih 28 pa pripada opoziciji. Izmed teh 28 se je 12 že javno priznalo k opoziciji, ostalih 16 pa sploh ne prihaja k sejam parlamenta.

Rim, 11. novembra (Izv.) »Impero« ugovarja z zadoščenjem, da so se uresničile vse zahteve, ki jih je stavil. Samo se to zahteva »Impero«, da se razpustijo tudi vsa tista društva, ki se skrivajo pod plaščem športa, teozofije ali vegetarijanstva. Obenem naj se še osnuje v inozemstvu tajna policija.

ROJSTNI DAN ITALIJANSKEGA KRALJA.

Rim, 11. nov. (Izv.) Danes se je po celi Italiji praznoval rojstni dan italijanskega kralja. Značilno je, da so se v zadnjem trenutku odpovedale vse javne revije in defilacije voľstva, ki so se vršile samo v vojašnicah.

Madjarska znižuje davke.

Budimpešta, 11. novembra (Izv.) Na današnji seji parlamenta je bilo na dnevnem redu davčno vprašanje. Sklenilo se je, da se zniža zemljiški davek. Tudi hišni davek se je znižal in sicer v Budimpešti od 24 na 20 odst.; v drugih mestih od 20 na 18 odst.; na tleh od 18 na 15 odstot. Nadalje se je znižala dohodnina od 480 zlatih kron na 720 pengő, ravnotako se je znižal davek na premoženje od 2400 zlatih kron na 3600 pengő.

Budimpešta, 11. novembra (Izv.) Po sprejetju zakonskega na tta za ustanovitev zgornje zbornice prehaja delovanje poslanske zbornice na drugo polje. Govori se namreč o razpisu novih volitev. Med dnevom razpisa sedanjega parlamenta in volilnim terminom bo le majhen presledek. Volivna gesla še niso bila objavljena.

MINISTRSKI SVET.

Belgrad, 11. nov. (Izv.) Zvečer se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri so ministri razpravljali o načrtih, ki se nahajajo pred vlado in ki naj bi čimprej prišli pred narodno skupščino v razpravo.

ZELEZNIŠKA NESREČA PRI TRSTU.

Trst, 11. novembra. (Izv.) Davi ob 4 se je radi neprestanih nalivov na progi Miranar-Trst udrl plaz baš v trenutku, ko je vozil proti Trstu osebnostni vlak. Plaz je zadef k sreči le zadnji del poslednjega vagona. Človeških žrtv ni bilo. Promet je bil do 10. ure popolnoma prekinjen. Potniki so morali prestopiti iz enega vlaka na drugega, da so lahko nadaljevali pot. Velika megla je otežkočevala promet. V Barkovljah se je na več mestih začela nadirati zemlja, tako da je več hiš v nevarnosti. Hiškega Josipa Starca se je razklala na dvoje.

Divjanje fašistov na Primorskem.

Gorica, 11. nov. (Izv.) Iz Trsta poročajo: Sianovanje dr. Wilfana še vedno strašijo karabinerji. Posebno je zastražena blagajna, od katere se nimajo ključev. Preiskavo so izvršili tudi pri dr. Čoku, podpredsedniku političnega društva »Edinost«. Dalje na Opčinah pri ravnatelju zasebne šole pri Sv. Jakobu pri Andreju Čoku. Dalje je razpuščeno mladinsko društvo »Zora« v Rojanu, trije člani so aretirani. Razpuščeno je tudi društvo »Kres« v Šturjah. Zaplenjene so vse knjige.

Kako mislijo pašičevci?

Dopisniku »Večernje pošte« je dal neki radikalski politik tole izjavo:

»Vlada g. Uzunovića bi morala pripraviti teren za širšo kombinacijo v duhu sporazuma, ki se je sklenil med radikali in radičevci in sodelovanja, na podlagi narodnega edinstva. Izključene bi bile skupine in politične osebnosti, ki so bile nasprotno taki politiki ali bi onemogočale njeno praktično izvedbo. Mesto da pripravi teren za to kombinacijo, je vlada g. Uzunovića odila partizansko — in še več — klikarsko politiko tako pri radikalih kakor pri opoziciji, tako da danes niti ena stranka iz opozicije ne želi, da z njim sodeluje. Ko se je pričelo nezadovoljstvo z vlado g. Uzunovića javno manifestirati, je skušal g. Uzunović urediti svoj položaj s pritegnitvijo skupine g. Korošca v vlado, a je ta njegov poizkus ostal brezuspešen. G. Korošec noče in ne želi, da bi sodeloval v sedanji vladi g. Uzunovića. G. Korošec je sporočil g. Janjiću, da on smatra, da se je današnja vlada kompromitirala in da on noče kompromitirati svoje stranke s tem, da bi vstopil v to vlado. Potem ni preostajalo nič drugega, kot nov izh. iz situacije; ali volitve, ali nova delovna vlada. Dasi bi po mišljenju i vladnih i opozicijskih strank bile najboljše izhodi iz sedanjega stanja nove volitve, vendar gotovi krogi ne žele te rešitve. Nova delovna vlada pa je mogoča samo s Pašičem.

PRASKI SPIJONI.

Praga, 11. novembra (Izv.) Glasom poročila »Prager Tagblatt« vsebujejo dokumenti, ki jih je ukradel Šimunek, povelje za alarm prške garnizije. Šimunek je dal v tem pogledu popolno priznanje. Značilno je, da je podlež sovjetskega poslanstva Dimov neudoma odstopal. Dosedaj se ni bilo moglo izvedeti, kam je izginil. Nadaljnje arelacije se pričakujejo.

Zborovanje katoliških pravnikov v Strassbourgu.

Francoski katoličani se zadnja desetletja združujejo v močne organizacije. Ob številnih in težkih preganjanjih so uvideli dobro, da obstaja vsa moč in odpor proti nasprotnikom v složnem skupnem nastopu.

Tako so zadnje dni oktobra (25. do 27.) zborovali v Strassbourgu tudi francoski katoliški pravniki. To je bilo ob priliki proslave petdesetletnice, odkar so l. 1876. prvič zborovali v Lyonu. Letošnji kongres je bil sele štirinajstdeseti, ker so ta letna zborovanja med vojno morala prenehati.

Zborovanje je otvoril strassbourški škof Ruch. Kot govorniki in predavatelji so nastopili mnogi odlični katoliški močje. Prvi dan je bil namenjen finančnemu problemu Francije. Govorilo se je predvsem o silnih davčnih bremenih, ki stiskajo ljudstvo. Prvi je o tem govoril sloveči dominikanec pater Janvier, ki je razložil stališče, ki ga zavzema Cerkev glede davkov; država ima kot najvišja svetna zakonodajna oblast pravico jemati davke, vendar mora z davčnim denarjem postopati pazno in ga uporabljati le v korist splošnosti, — naroda, ki plačuje. Davki morajo biti pravilno in enakomerno razdeljeni.

Jacquier, star zaslužni kat. pravnik, je podal zgodovino dela francoskih katoliških juristov, pri čemer pa ima uprav on uspev za slug. Delo tega dela francoske kat. inteligence je bilo res obudovanja vredno.

Zajemljivo in bodrilno je bilo tudi predavanje g. Vallata, ki je govoril o »verski zgodovini francoskih katoličanov v zadnjih sto letih«.

Na naslednjih sestankih je govoril med drugimi g. Beaucourt, profesor na strassbourški pravni fakulteti o zelo aktualnem fiskalnim problemu. Poslanec Oberkirch je povdarjal krivico, ki se godi novopridobljenim departementom, ker morajo plačevati dvojne davke; navadno kot vsi drugi departementi in še občinske in provincialne davke, ki so jih plačevali Nemci.

Na zborovanje je prišel tudi odlični katoliški delavec, general Streicher.

Energično so nastopali na vseh sestankih in nazadnje v resolucijah, ki so jih sprejeli, proti vsem zakonskim načrtom, katerih katoličani ne morejo in ne smejo sprejeti.

Ta kongres je bil spet en zgled zavednosti in odločnosti francoskih katolikov, od katerih se lahko tudi mi učinio marsičesa.

Beleške

△ Falzifikatorji in lažniki v jutrovi deželi mislijo, da bodo s ponavljanjem svojih laži proti dr. Kulovecu temu mogli škodovati na čisti. Tudi, ker se niti na oči ne da, da so izdali jadransko baliko fašistom, ljudje, ki bodo tudi molčali na nove ugotovitve iz prejšnjih dni, ljudje, o katerih je vsak poštenjak že itak sklenil svojo sodbo, naj si nikar ne domišljajo, da bodo njih drevesa zrastle do oblakov.

△ Najmanj petkrat se je zlagal ključek v »Jutro«, ko se je napilnil, češ, da najmanj petkrat toliko Slovencev čita »Jutro« kot »Slovenec«. »Jutro« je res prvi list, ki je nvedel poročila o slovensko žurnalistiko, in mi ga prav nič ne zavidamo ne za »blagb«, ki ga prodaja, ne za publiko, ki ga kupuje.

△ Premestitev OUZO iz Zagreba v Belgrad. »Jutro« poroča: »Priprave za zgradbo tukajšnjega Občnega urada za zavarovanje delavcev so tako obsežne, da obstaja sum, da bo pozneje Središnji urad iz Zagreba premješčen v Beograd. Kupljeni stavbni prostor v to svrhu je ogromen in je stal 5 milijonov dinarjev, sama palača pa bo predvidena večja kot hotel »Esplanade« v Zagrebu, ki je stal brez opreme 20 milijonov Din. — Mi dopolnjujemo poročilo glasila SDS, da sta SDS in njen minister povzročila zakon, po katerem gre ta prevažna institucija v Belgrad. SDS naj si ogleda posledice svoje centralistične politike v primerjanju med belgradsko palačo, ki se bo zgradila z denarjem iz Slovenije in bisto na Miklošičevi cesti, ki na prepoved SDS ni smela biti taka, kakršno zahteva interes slovenskega delavstva in kras Ljubljano, dasi bi se bila gradila samo z našim denarjem.

ZAGREBSKI AKADEMIKI.

Zagreb, 11. nov. (Izv.) V nedeljo, dne 14. t. m. se vršilo na tukajšnjem vseučilišču volitve odbora Jugoslovanskega akademskega podpornega društva. Kakor vsako leto, tako se je tudi letos pričela velika borba med raznimi akademskimi skupinami. Hrvatsko akademsko katoliško društvo »Domagoj« je forsiralo skupen nastop vseh hrvatskih skupin na univerzi. Radi radičevcev pa ne bo moglo priti do enotnega nastopa vseh hrvatskih skupin. »Domagoj« nastopi pri volitvah samostojno, in sicer skupno s slovenskim katoliškim akademskim društvom »Danica« ter vojvodin-kim katoliškim akademskim društvom »Vojvodina«.

POTRES NA SICILIJI.

Rim, 11. novembra (Izv.) V Cataniji (Sicilija) so čutili danes popoldne ob 3.10 močan potresni sunek, ki je trajal pet sekund. Med prebivalstvom je nastala velika panika. Potres ni povzročil nikake škode.

400 BOMB ZA KATALONSKO ZAROTO.

Pariz, 11. novembra (Izv.) Na francosko-španski meji so našli ob priliki odkritja katalonske zarote 400 bomb. Akti, ki se tičejo zadeve Garibaldi-Macia, bodo predani državnemu pravdnstvu, da prouči celo zadevo.

Kaj se godi doma

Vah 13
na

shod kršč. soc. delavstva

ki ga priredi »Jugoslovanska strok. zveza«
v petek, dne 12. nov. 1926

ob 6 zv. v veliki dvorani »Rokodelskega doma«
s sledečim dnevnim redom:

1. Splošen gospodarski položaj delavstva.
(Poroča Jože Gostinčar.)
2. Tretji kongres in delovanje delavskih
zbornic. (Poroča Franc Žužek.)

Kršč. soc. delavci in delavke: Vsi in vse na shod!
Jugoslovanska strokovna zveza.

Zakaj propadajo naše železnice.

(Iz govora poslanca Smedej v narodni skupščini.)

V četrtek dne 4. novembra se je vršila v narodni skupščini razprava o naknadnih kreditih za železniško ministrstvo. Pri tej razpravi je govoril poslanec Jugosl. kluba Franc Smedej, ki je med drugim izjavil:

Slabo gospodarstvo.

»Sedanjno gospodarsko krizo v državi je mogoče odpraviti le s sodelovanjem vseh resorov po skupnem gospodarskem načrtu. Pri tem igra važno vlogo prometno ministrstvo. Vprašanje je, ali je za tak važen posel tudi sposoben. Jaz mislim, da prometna uprava, kakršna je danes, ni sposobna, da bi pri tem sodelovala, kolikor je potrebno. To vidimo iz tega predloženega zakona za proračunsko leto 1926-27. Tu gre za razliko 100 milijonov dinarjev. Če bi bilo budžetiranje pravilno, ne bi bilo treba tako visoke vsote.

Ta predlog je dokaz, da ni dovolj in pravih strokovnjakov v prometnem ministrstvu. Sicer pa tu ne gre za naknadne kredite, nego za virmente, to je, da odpadejo krediti za druge stvari, za katere so bile postavke v proračunu.

Obžalujem, da bo vsled tega predloga morala odpasti gradnja železnice Rogatec—Krapina.

Torej je ugotovljeno, da se je budžetiranje v prometnem ministrstvu izvedlo zelo nespretno. Radi tega bodo koznovani delavci, ki bodo reducirani iz tega razloga, ker ni kreditov.

Nevarnost reduciranja osebja.

Ali je res preveč delavcev in nameščenecv pri prometu? V Češkoslovaški pride na kilometer proge 10 in pol nameščenecv, pri nas samo 7. To je znak, da ni dovolj strokovnega prometnega osebja in delavstva na naših progah. Vprašal sem strokovnjake in so mi rekli, da obstoja nevarnost, da bo promet zastal, ako se prometno osebje reducira.

Brez nevarnosti morete reducirati vse glavno ravnateljstvo, ki samo ovira hitro delo in poslovanje ministrstva. Pa tudi pri ravnateljstvu za vode morete reducirati vsaj polovico osebja. Pušite pa ljudi, ki delajo in ki so potrebni za delo. Krivda, da naš promet ni takšen, kakršnega si želimo, je v tem, da se dobro kvalificirani uradniki ne nameščajo na prva mesta kot načelniki posameznih oddelkov, ampak zavzemajo vedno podrejena mesta, kjer nimajo prilike za iniciativo. Za prva mesta se ne zahteva strokovna usobrazba, ampak strankarska kvalifikacija.

Železniški upravi treba avtonomije.

Finančni minister je v finančnem odboru izjavil, da hoče izvesti komercializacijo prometa. To je ne samo dobro, ampak tudi potrebno. Toda ta dobri princip se v praksi ne izvaja. Centralizira se gospodarstvo in izvaja se komercialna centralizacija. S tem bomo zašli v goli birokratiem. Za vsako stvar bo treba mnogo in mnogo časa, predno se bo rešila. V vseh modernih drža-

vah se smatra promet kot samostojno podjetje državne uprave. Prometna podjetja se povsod avtonomizirajo in s tem se komercializirajo. Ker ni avtonomije v prometu, se dogaja, da sploh ne vodimo računov o tranzitu preko naše države. Obračune naše države z Avstrijo in Češkoslovaško dobivamo šele z Dunaja.

Krivice, ki se gode železničarjem.

Prometni minister je v finančnem odboru navajal, da bo premeščal uradnike in sicer na severni meji, kar mora storiti iz državnih razlogov. Ne vem sicer natančno, kaj misli z besedo »iz državnih razlogov«, mislim pa, da misli, da niso uradniki na meji dovolj zanesljivi. Koncem 1. 1918. in 1919. so se naši uradniki in prometni nameščenici izkazali in rešili promet.

Pri premeščanju uradnikov je treba upoštevati, da bodo morali premeščeni uradniki voditi dvojno gospodinjstvo. Kaj to pomeni pri malih plačah, ni treba dokazovati.

Prometni minister mora gledati na to, da bodo prometni nameščenici zadovoljni. Ako se jim odvzemajo stare pravice, ne dobijo pa ničesar novega, je jasno, da ne morejo biti zadovoljni. Največ se je grešilo pri prevredbah, posebno pri naših strokovnjakih v Sloveniji. V fin. zakonu so celo odredbe, ki onemogočajo, da bi se takšne napake popravile, kakor je potrebno.

Prometni službenici že tri do štiri leta ne dobivajo službenih oblik. (Prometni minister Jovanović: »Vi se varate, oni imajo obleke.«) Meni je drago, ako ni resnično, toda jaz sem dobil poročila, da je ne dobivajo.

Že v finančnem odboru sem naglasil, da se pokojnine zelo pozno in počasi nakazujejo. Treba je čakati eno leto ali še več. Gospod minister, odrediti morate, da se stvar takoj izvrši. (Prom. minister Jovanović: »Že pred poldrugim mesecem sem odredil.«)

Kritizirati moram, da se je upokojenim delavcem odvzela stara pravica na karte. Ako se varčuje, je treba varčevati tam, kjer je treba. Vidimo, da se v I. razredu vozijo imoviti ljudje brezplačno.

Za kulturna društva se vozne olajšave zelo težko dobijo. V Ljubljani izhaja neki list s 40.000 naročniki nad 40 let, pa radi neke denunciacije ni mogel dobiti karte, čeprav ima nanjo po zakonu pravico.

Varčevanje — zapravljanje.

Naglasil sem, da je treba varčevati, toda ne tako, da se ne otvori zadostnih kreditov za nabavo materiala za državne delavnice, kjer se sploh ne sme varčevati. V mariborski delavnici se dela čezurno, kadar je material; kadar pa ni materiala, se pa sploh ne dela. Mnoge reči nabavljamo iz Nemčije na račun reparacij, toda najnujnejša in najpotrebnejša bi bila popolnoma moderna delavnica. Ako to ni mogoče, naj se vsaj mariborska ali katerakoli delavnica razširi.

Moj tovariš Sušnik je kot bivši minister hotel najeti večje posojilo za mariborsko delavnico. Če bi imeli takšno dobro delavnico, bi se ne dogajalo, da moramo dajati vagono v popravilo zasebnim delavnicam, ki so strašno drage. Država popravlja tuje vagono v naših delavnicah, naši vagoni pa stoji pokvarjeni na progah. Kakor sem zvedel, je bilo lanske leto za promet nesposobnih lokomotiv 40 odstot, vagonov 35 odstot. Prometni minister je sedaj v finančnem odboru navedel, da je 50 odstot vagonov pokvarjenih in neuporabljivih. Naši trgovci ne morejo dobiti za izvoz zadosti vagonov.

Previsoki tarifi.

Slišimo, toda ne v skupščini, da se hoče vozarinski tarif linearno povišati. Kaj je to linearno? Kadar se ne ve, kako s kako stvarjo, potem se reče: povišuje se linearno.

V finančnem odboru sem rekel, da so naši tarifi previsoki. Pri tem sem mislil v prvi vrsti na vozarino. Valutiral sem cene v drugih drža-

vah in sem videl, da je potniški promet pri nas za 50—100 odstot. dražji kot v Češkoslovaški, za 82—82 odstot. dražji kot v Italiji, za 146—198 odstotkov dražji kot v Franciji.

Trgovci se pritožujejo, da niso uvedeni direktni tarifi za izvoz v inozemstvo. Ako hočemo rešiti gospodarsko krizo, moramo rešiti tudi to vprašanje.

Nezadostni krediti.

Minister zahteva 100 milijonov naknadnih kreditov. Kolikor sem proučil to stvar in naš promet, vidim, da je ta kredit v resnici potreben. Ta kredit pa ni zadosten in morda bo v par mesecih prometni minister zahteval novega za tako stvar.

Po mojem mnenju bi bilo treba dati kredite tudi za druge stvari. Z razlastitvijo se je odvezla kmetom v Dolu pri Ljubljani zemlja v prometne svrhe, enako tudi v Zalogu pri Ljubljani, toda za to zemljo noče ministrstvo nič plačati. Vprašam, kakšen pravni čut je to, ako ministrstvo odgovarja, da noče plačati. Proti temu najodločneje protestiram.

Ker klub v principu priznava potrebo teh kreditov in misli, da celó niso zadostni, izjavljam, da bom v načelu glasoval za. Ker pa ne moremo odobriti načina, na katerega se ti krediti jemljejo, ker vidimo napake v budžetiranju, in ker ne moremo vzeti kreditov za druge potrebne stvari, zato bomo v podrobnostih glasovali proti. (Odobranje in ploskanje na levici.)

Gibanje tobačnega delavstva.

Slabe gnotne razmere tobačnega delavstva so dale po vojski že večkrat povoda, da se je to delavstvo podalo pred vladno palačo na Bleiweisovi cesti, zahtevajoč boljše delovne pogoje, boljše plače in preskrbo za starost. Navadno so lepe besede pomirile — na videz — to delavstvo.

Nestetokrat so se že oglašili zaupniki tobačnega delavstva pri ravnateljstvu, tolmačili upravičene zahteve delavstva, prosili, da se vendar nekaj ukrepe, kajti delavstvo postaja nestrpno in še komej vztraja pod težo razmer. Vedno stara pesem: Vse se bo uredilo, samo potrpite.

Tobačno delavstvo je potrpeto in in trpelo. Toda vsakega potrpljenja je enkrat konec in tudi tobačno delavstvo se je naveličalo trpeti.

Prav so imeli tisti, ki so še pred mesecem trdili, da tobačno delavstvo ni organizirano, ni zavedno in je razbito. Da, bilo je tako, toda danes je drugače. Razmere same so prisilile delavstvo, da se je trdno in kompaktno organiziralo, kot že davno ne.

Pred tedni se je vršil v Ljubljani shod vsega tobačnega delavstva, na katerem si je to delavstvo zahtevalo program in smernice svoji borbi za boljše bodočnost. Enodušno je bil sprejet sklep: Vsi brez razlike dela se organiziramo v svojih strokovnih organizacijah in vsi brez razlike mišljenja nastopajmo skupno vedno, kadar gre za naše skupne interese. To je edino pravilna pot, ki jo narekuje delavstvu sedanji čas in po tej poti mora delavstvo hoditi, če noče, da ga pohodi oholi in brezobzirni kapitalizem.

Na shodu v Mestnem domu so bile sprejete stvarne spomenice in odobren dokazilni material o žalostnem položaju delavstva, ki ga je sestavil skupni akcijski odbor. Te spomenice s prilogami so bile poslone vsem parlamentarnim klubom, s prošnjo, da borbo in zahteve tobačnega delavstva s svojo močjo podprejo.

Nekateri klubi so poslali že svoj odgovor. Poleg tega sta gg. Smedej in Gajšek intervenirala pri upravi monopolov, da se zahteve tob. delavstva vzame za resno in se vendar že izda pravilnik, s katerim bodo pravilno urejene plače in pokojnina. Poleg tega uporabi Jug. klub vsako priliko, da nastopi za zboljšanje položaja tob. delavstva.

V sredo 10. t. m. je bil sklican sestanek tobačnega delavstva v klet konzumnega društva na Kongresnem trgu v Ljubljani v svrhu, da poroča tov. Gajšek o intervenciji v Belgradu. Sestanka se je udeležilo toliko tob. delavcev in delavk, da so bili prostori premajhni in jih je

rebitne otožne misli kmalu izginejo, ko čuje človek med zelenjem zvoke godbe in plesoče pare pod palmami. Ne vem, ali je to dobra ali slaba stran modernega časa, da imamo godbo in ples, kamorkoli pridemo, da še celo takrat, kadar gremo gledat cvetje!

V tihem Potsdamu pa so položili 23. oktobra, ob obletnici smrti bivše nemške cesarice, mnogi ljudje cvetje na njen grob. Naj se govori in piše o nemški republiki še toliko, v takih dokazih vidimo, kako si je narod stare tradicije ohranil. In po vseh uspehih in neuspehih Nemčije v zadnjih letih moramo priznati, da je šla Nemčija večinoma po potih stare tradicije. In uspeh... velik je, zelo velik!

V sredini Berlina, med ministrstvi in veleposlaništvu, stoji hotel »Kaiserhof«. Znan mogoče tudi po onem vlomilcu, ki je hotel oropati sobo nekega trgovca iz Švice. Ta pa je vrzel vlomilca iz sobe skozi okno na cesto. Sedaj hočejo »Kaiserhof« prodati za uradno poslopje. City, zastopstvo mestnega središča, pa se brani, ker bo vsled tega samo še več tujcev pritegnil na sebe zapadni del in bo centrum ostal samo prazno uradniško mesto.

Med vse te vsakdanjosti pa stopa zima svojo zmagonosno pot. Seveda kožuhi dam niso znaki mraza. Ampak resničen mraz, dolgi večeri so oni točni oznanjevalci skorajšnje zime. V izložbah pa žare pestre barve svile, brokata in dragocenih tkanin, pripovedujejo o bodočih balih, bodočem veselju. Seveda, v močni svetlobi so tudi ostre cene. In če vi-

To je
pravi zametek

Aspirin
tableta Bayer

Fazite na modro-belo-rdečo
pečatno znamko!

mного moralo oditi. Na sestanku se je delavstvo navzelo novega navdušenja za delo v bodočnosti. Še trdneje se hoče to delavstvo združiti, disciplinirati in pripravljeno na borbo hoče združeno korakati k zmagi in boljši bodočnosti.

Po končanem sestanku, na katerem je poročal tov. Gajšek o korakih, ki jih je akcijski odbor storil in o nalogah v bližnji bodočnosti, je še dolgo ostal v razgovoru akcijski odbor, ki ga tvori odbor obeh v tobačni tovarni obstoječih strok. organizacij, in sklenili važne sklepe za delo v bližnji bodočnosti. Kakor izgleda, je pričakovati živahnega gibanja med točabnim delavstvom tako v Ljubljani, kakor v ostalih delih države ako vlada ne ugodí zahtevam tob. delavstva.

Merodajni činitelji naj se zavedajo, da je skrajni čas, da se za tobačno delavstvo nekaj ukrene, kajti beda je skrajna, potrpežljivost je minila in tobačno delavstvo je kompaktno organizirano. Mi smo izpregovorili o pravem času.

Samoumor 15 letnega fanta.

Pri mizarskem mojstru g. Slibarju na Savi pri Jesenicah se je učil Ivan Sličník, petnajst let star fant, doma s Hrušice pri Jesenicah. Vsled neke nepoštenosti ga je v ponedeljek mojster odpustil s tem, da mu je izročil knjižico in ga poslal, naj gre, kamor hoče. Fant se je seveda bal iti domov ter je baje vso noč taval okoli; zjutraj, ko pripelje prvi vlak na Hrušice, ki je namenjen le železničarjem, se je pa vrzel pod vlak, kateri ga je popolnoma razmesaril, oziroma pretrgal na dvoje. Prenesli so ga v mrtvašnico na Jesenice. Žalostno je to, da si dandanes takorekoč že šolski otroci jemljejo življenje; vendar je v tem slučaju upravičen dvom, je li mojster pravilno postopal in ali ni bilo pravilneje, da bi se bil posvetoval preje z očetom nesrečnega fantiča. Saj je učno pogodbo sklenil s starši, ne pa s fantom.

Žrtev narasle Radovne.

Pretekli petek so se v Krnici nad Gorjami pri Bledu igrali otroci ob še vedno močno narasli Radovni. Metali so v vodo smrekove storže, a pri tem je šestletnemu Francu Smedejju spolzelo po bregu tako, da je zdrknil v vodo. Radovna ga je nesla dalje in nekemu se je posrečilo, da ga je pograbil za del obleke, a močan vodni tok mu ga je iztrgal iz rok in tako je izgubil v tolmunih. Iskali so ga, kjer je pač Radovna dostopna, ker je po zadnji povodnji na mnogih krajih napravila udrine in nanesla raznega lesa. Skozi Vintgar pa sploh ni mogoče, ker so vsi mostički in brvi potrgane. Ker je dečka voda najbrže zanesla v globine v Vintgarju, ga ne bo tako lahko dobiti. Za grabljami električne centrale v Vintgarju so v nedeljo, ko se ni obratovalo, iskali, a zaman; nikjer ni bilo sledu o ponesrečenem dečku. Njegov oče je zaposlen v tovarni na Savi in je za nesrečo zvedel po telefonu iz Radovne.

Berlinsko pismo.

Da Nemčija danes napreduje, je brez dvomno. In nje glavno mesto tudi. To sem konstatiral vsako leto ob jesenskem posetu Berlina. Seveda, izginilo je ono nenaravno, nervozno vrvenje iz inflacijske dobe, vendar pa ne morem reči, da je promet padel. Nasprotno, z rastočim blagostanjem je rastle tudi število onih, ki se poslužujejo cestnih prometnih sredstev. Cesta železnica ne gradi več novih prog, kajti vsemesto pozna danes drugo, hitrejšo prometno sredstvo, avtobus. Dasi ni tako udoben kot tramvaj, kajti trese silno, posebno po neasfaltiranih cestah, se vendar občinstvo dokaj rado poslužuje avtobusa, ker ima veliko brzino in je tudi danes posebno v Berlinu deviza: Time is money — Čas je denar.

Sredi oktobra je prišla tudi dolgo zaželjena in zahtevana podaljšana policijska ura. Kakor na vsako novost se mora tudi občinstvo šele na to privaditi. Razen par lokalov v zapadu mesta, na Kurfürstendammu in nje-ga okolici, so bili lokali že dolgo pred dovoljeno 3. uro zaprti. Veliko vloga igra tudi pomankanje primernih prevoznih sredstev ob tem poznem času, kajti podzemna in tramvaj sploh ne vozita več, od avtobusov samo par prog z nočno takso in drage avtotakse. Zato je pričakovati v najkrajšem času voznega reda do 3. ure zjutraj.

V veliko zadovoljstvo je sklenil berlinski občinski svet, da se cene mestnim promet-

nim sredstvom (in za te ima občina skoro monopol!) ne zvišajo, kakor tudi ne davki na pse. S tem so bili končani večmesečni prepiri v občini in med raznimi strankami.

Kakor se počasi dviga splošno blagostanje, posebno blagostanje srednjega sloja, tako se tudi množijo koncerti, gledališke predstave in sploh produkcija dobre umetnosti. Seveda, marsikatero gledališče je še danes kino. Najbolj se opazja v glasbenem življenju navzočnost dr. Rich. Strauša, ki bo obsegala par izvanrednih koncertov berlinskih simfonikov, razen tega pa še uprizoritev lastnih in tujih opernih predstav v državni operi pod taktirko skladatelja. Do sedaj je dirigiral svojega »Zarathustra« in znano »Alpensymphonie«. Posebno o slednji pa je kritika izjavila, da je kompozicija prazna, bombastična godba, brez prave notranje vrednosti. V teh besedah pač vidimo, kako izpremenljiv je človeški okus in, bodimo odkriti, moda. Nimamo jo samo v javnem življenju, v toaletah in frizurah, ne, imamo jo tudi v umetnosti.

Človek pa pozabi sneg in dež, slabo vreme in skrbi vsakdanjega življenja, če pride v jesensko cvetlično razstavo v znani stavbi nemške radioindustrije na zapadnem koncu mesta, tam kjer se dviga v zrak 183 m visoki stolp radiopostaje. Seveda mogoče obhaja človeka tudi neka melanholija, ko gleda te krasne krizanteme, zadnje pozdrave toplejšega časa. Ne manjkajo pa tudi dragocene orhideje in druge rastline, ki dajo vsaj nekoliko čara in veselja vелеmeščanu. Vendar pa mo-

dimo poleg take izložbe reveža, invalida s svojim zvestim psom, je to le naravni pojav. Vendar pa se marsikdo ozre v takega siromaka in ustavi urne korake, da stisne v roko par pfenigov.

Nad vsem tem pa se zabliška vsake tri sekunde žarek reflektorja na stolpu radiopostaje, ki kaže aeroplanom pot v temo. L

Žena v javnem življenju na Španskem.

Po vseh naprednih državah pridobiva zadnja leta tudi ženska svoje pravice. Uspešno si prizadeva, da postane njen položaj v družbi enakopraven z možem in da doseže pravice, ki jih sme zahtevati. Skratka: emancipira se.

Pa ne samo v naprednih državah, celo v Španiji, kjer vlada absolutističen režim in kjer je sedaj malo pravice doma, stopa žena v ospredje v javnem življenju.

1923. leta, avgusta meseca, je dosegla ne-pričakovano sijajno zmagó — zmagó, ki je pri nas še dolgo ne bo dočakala. Dodeljena ji je bila namreč volilna pravica, in sicer tako, da imajo aktivno in pasivno volilno pravico vse vdove in pa neomožene, ki so dosegle 25. leto.

Res je bilo veselje kratko. Zakaj prišel je diktator Primo de Rivera in odpravil parlament ter uvedel diktaturo. Vendar je uvedel nekaj avtonomije s tem, da je osnoval

Dnevne novice

★ **Poslanec Sernee** je obiskal te dni na Gorenjskem kraje, ki so bili prizadeti po zadnjih povodnjah. Natančneje si je ogledal poškodbe v gornjski občini. Naslednje dni obišče še ostale prizadete kraje.

★ **Somišljenike po deželi** opozarjamo na Koledar naše Kmetke zveze. Oni, ki so ga prejeli o skupnem ovojju, naj ga čim prej razpečajo med kmetovalce. Kdor ga sicer še želi, naj piše na naslov: Jugosl. kmetška zveza, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

★ **Smrt vinorejskega strokovnjaka.** Od Sv. Lenarta v Slov. goricih poročajo: Dne 7. novembra je zatisnil oči širni Slov. gorici znani vinorejski inštruktor ter sodni čenilec G. Ivan Plicker. Podlegel je dolgi in mučni želodčni bolezni, star komaj 48 let. Bil je blaga duša, mirne, tihe narave in vzoren družinski oče. Razpolagal je z obširnimi znanjem in šel s poudarkom in tudi drugače vsakemu na roko. Njegovo splošno priljubljenost je dokazal njegov veličasten pogreb. Od blizu in daleč so prišli prijatelji ter znanci, da ga spremijo na zadnji poti. Ganljivo so mu zapeli pevci šentlenarskega pevskega društva na njegovem domu in ob odprtem grobu. G. župnik Ivan Čajter od Sv. Ruperta je poudarjal v ganljivem govoru vrline blagega pokojnika kot katoliškega moža. G. nadučitelj Josip Velmar se je poslovil od rajnega kot predsednika sadjarskega društva. Globoko prizadeti rodovini izrekamo naše sožalje z zagotovilo, da bomo ohranili preminulega v najboljšem spominu.

★ **Smrtna kosa.** V bolnišnici v Gorici je umrl g. Ignacij Velikonja, posestnik na Lokvah, oče pisatelja in vladnega tajnika v Ljubljani g. Narte Velikonje. Svetila mu večna luč, preostali nam iskreno sožalje!

★ **Iz živnozdravniške službe.** Imenovan je za veterinarja pri celjskem okrajnem glavarstvu s sedežem v Braslovčah Filip Kulterer, veterinar pri okrajnem glavarstvu v Kočevju.

★ **Popravek k stanovanjskemu zakonu.** Uradni list z dne 11. t. m. objavlja popravek k 1. odstavku čl. 6. zakona o dopolnitvah stanovanjskega zakona, ki se mora glasiti takole: »Nikomur se ne sme dodeliti več nego štiri sobe (med katere se ne štejejo kuhinja in druge pritlikline).«

★ **Novo glasilo Rdečega križa.** Novosadski oblastni odbor društva Rdečega križa je začel izdajati svoje glasilo pod naslovom »Vestnik«; list bo izhajal dvakrat na mesec.

★ **Župni urad v Poljanah nad Skofjo Loko** je prejel od Krajevnega odbora Rdečega križa na Jesenicah en zaboj obleke, ki jo je po želji darovalcev razdelil med najpotrebnejše poplavlence. Odboru in darovalcem srčna zahvala!

★ **Svarilo.** Veliki župan ljubljanske oblasti razglasa: Pod naslovom »Arome Company«, Pariz, se ponujajo po naši državi sredstva za aromatiziranje tobakca. Zastopnikom te družbe se obeta dobra plača in provizija od prodaje. Treba jim je pa za to izpolniti obrazec, ki je reklami priložen, in ga poslati obenem s 60 Din za 1 steklenico tega sredstva zgoraj označeni tvrdki v Pariz. Na intervencijo našega poslanstva v Parizu se je ugotovilo, da je francoskim oblastvom ta tvrdka popolnoma neznana, ulica pa, ki se v reklami navaja, sploh ne obstoja. Zaradi tega se sumi, da gre za navadno goljufijo, pred ka-

tero se občinstvo svari, ker so ji že nekateri nasadili.

★ **Šahovski turnir** nameravajo prirediti na spomlad v Dubrovniku. Povabljeni bodo dr. Vidmar, Boris Kostić, Vuković in še nekateri drugi šahovski mojstri. Turnir bi imel trajati 15 dni.

★ **Darila za Miklošičev spomenik v Ljutomeru.** Od avgusta do konca oktobra so poslali na Zgodovinsko društvo p. n. gg. in korporacije: Dr. Matija Slavič, vseuč. profesor v Ljubljani 700 Din; Jos. Lončarič, župnik pri Sv. Jedrti 100 Din; St. Rojnik v Rogatecu 10 dinarjev; Prya hrv. štedionica v Ljubljani 100 dinarjev; Podružnica ljubljanske kreditne banke v Mariboru 100 Din; Posojilnica v Celju 150 Din; Hranilno in posojilno društvo v Ptuju 500 Din; Mestna občina Ptuj 250 Din; Mestna občina Celje 300 Din; prof. dr. Kovačič v Mariboru 100 Din; prof. dr. Zmavc v Mariboru 10 Din. Skupno 2320 Din. — Vsem darovalcem se izreka iskrena zahvala. Odbor še pa ima vedno na ramah čez 5000 Din dolga, zato prosí vse, ki vedo kdo in kaj je bil Miklošič, da še z majhnimi prispevki pomagajo poravnati ta dolg. Vlada nam je odrekla vsako podporo in sicer — proti svoji navadi — zelo hitro.

★ **Medicinski tečaji na Dunaju.** Avstrijskemu konzulatu v Ljubljani je poslala organizacija tečajev dunajske medicinske fakultete seznam zdravniških tečajev za študijsko leto 1920-27. Interesentom je seznam na vpogled pri tem konzulatu (Turjaški trg 4). Vsak udeleženec, tudi oni mednarodnih nadaljevalnih tečajev medicinske fakultete, prejme letniti-macijo, izdano od dekanata medicinske fakultete na Dunaju, s katero more na podlagi veljavnega polnega lista prekoračiti avstrijsko mejo skozi celo študijsko leto brez vizuma, kolikorkrat hoče.

★ **Roparski napad v Zagrebu.** V noči od torka na sredo so trije neznani roparji vdrli v stanovanje Matilde Delić na Selski cesti v Zagrebu. Eden roparjev je Delićev vrgel s postelje, ji z roko zatilnil usta in ji zapretil, da jo bo zaklal, če ne da denarja. Delićeva se je seveda silno prestrašila in prosila roparje, naj ji pustijo življenje, saj jim bo izročila ves denar. Peljala je roparje k omari, iz katere so pobrali ves denar (okoli 2400 Din). Nato so vrgli Delićevo nazaj na posteljo in izginili. Policija zasleduje drzne roparje.

★ **V spanju skočil skozi okno.** Gostilničar Ivan Jakšić iz Markuševeca je pretekli torek prenočeval pri zagrebškem gostilničarju Kostanjsku. Spal je v sobi prvega nadstropja. Okoli polnoči so Kostanjski in sosedje začeli vpitje na pomoč. Ko so pogledali skozi okno, so videli, na leži Jakšić na tleh pod oknom. Vprašan, kako se je to zgodilo, je Jakšić odgovoril, da ne ve ničesar in da je najbrže v spanju skočil skozi okno. Jakšić ima zdobiljen prsni koš in težke poškodbe na glavi. Prepeljali so ga v bolnico.

★ **Smrtna nesreča na železniški progi.** Samoborski vlak, ki je odpeljal v tork zvečer iz Zagreba proti Samoboru, je na progi pri Dol. Stenjevcu povozil neznanega kmeta, ki je bil na mestu mrtev.

★ **Nesreča s granato.** V Kalinoviku v Bosni je 11 letni pasir Radovan Mandić našel v gozdu granato in se z njo igral. Naenkrat se je granata razpočila v rokah, mu odtrgala vseh deset prstov in ga tudi sicer težko ranila. Prepeljali so ga v sarajevsko bolnico, kjer mu upajo rešiti življenje.

★ **Črnogorski odmetnik Radojčić.** ki so ga nedavno iz zapora prepeljali bolnega v celinskiško bolnišnico, je ponoči od tam pobegnil. potem ko je pobil svojega stražnika na tla in mu pobral orožje. Ker so bile o njegovem begu alarmirane takoj vse orožniške postaje, se je tudi kmalu posrečilo tega nevarnega razbojnika spet ujeti. Toda tudi to ni šlo brez krvi. Seljaka, pri katerem se je hotel begunec skriti, je prebodel z bajonetom, na orožnike pa oddal več strel. Ko je izstrelil zadnjo patro-no, se je spustil v beg. Kmalu pa je padel, za-det od krogle, na kar so ga uklenili. Njegova rana ni težka.

Anketa o novih železnicah v Sloveniji.

Z ozirom na različne ponudbe za zgradbo novih železnic in na nujnost enotnega programa, po katerem naj bi se v teku let izpolnila naša železniška mreža, je prometno ministrstvo sklicalo za 16. november konferenco zastopnikov gospodarskih korporacij, na kateri se ima določiti točen načrt državne železniške mreže.

Da se doseže čim večji sporazum interesiranih krogov in da bo našim delegatom mogoče predložiti konferenci enotne predloge, je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo sklicala predkonferenco zastopnikov gospodarskih krogov, ki se je včeraj vršila v prostorih Kraljske hranilnice.

Konferenci je predsedoval provizorični predsednik Zbornice g. I. Schrey. Uvodoma je zbornični tajnik g. Mohorič podal obširen informativni referat. Omenil je, da je bil dr. Korošec 1. 1920. on, ki je dal inicijativo za železniško konferenco, ki je imela nalogo sestaviti načrt za novo mrežo. Ta železniška konferenca, ki se je vršila, preden smo imeli

določene meje z Italijo in Avstrijo, je izdelala obširen program in določila, da je najvažnejša točka našega programa med seboj zvezati izolirane pokrajine in dovršiti liško železnico. L. 1921. je bilo v svrhu gradnje novih železnic najeto 500 milijonov investicijsko posojilo, od katerega pa se je samo 168 milijonov porabilo za gradnjo železnic, vse ostalo pa za obnovo že obstoječega omrežja. L. 1922. je bilo sklenjeno Bleeorovo posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev, od katerega pa smo prejeli le 30 milijonov dolarjev. Iz Bleeorovega posojila bi se imela graditi tudi zveza Slovenije z morjem. V gotovem oziru je treba pozdraviti, da se to posojilo ni dalo realizirati, kajti pogoji, pod katerimi smo prejeli to posojilo, so zelo težki.

Cepprav se je od prevrata v Sloveniji trsiral več novih prog, vendar je bila dograjena le ena, in sicer proga Ormož—Murska Sobota. Za progo Rogatec—Krapina je v letošnjem proračunu določen sicer znesek 6 milijonov dinarjev, ki pa bo najbrže zapadel, ker so se krediti za gradnjo novih prog znatno reducirali. Glavne zahteve Slovenije so sledeče: Prvič je treba že obstoječe proge temeljito preurediti, tako da bodo odgovarjale potrebam. Položiti je treba drugi tir na progi Zidani most—Zagreb—Belgrad, Dolenjsko železnico pa je treba preurediti v glavno progo II. vrste. Predvsem pa je treba v najkrajšem času zvezati Slovenijo z morjem.

Po referatu g. Mohoriča se je razvila obširna debata. Poročilo o tej debati smo morali radi pomanjkanja prostora odložiti za jutri.

Ljubljana

○ **Martinov večer v Rokodelskem domu.** V nedeljo, 14. t. m., bo priredilo Kat. društvo rokodelskih pomočnikov v dvorani Rokodelskega doma Martinov večer. Na sporedu so pevske točke: Društvena; dr. Ipavec, Zvečer; Dav. Jenko, Rojakom; Fr. Jordan, Rasti rožica (z bariton-solo), dalje spevoigra »Kovačev študent« (spisal Ivan Kovačič, vglasbil Vinko Vodopivec), razni šaljivi prizori, med njimi šaljivi dvospev »Longin in Benjamin«, tamburske točke, šaljiva pošta itd. Bogat in pester spored bo gotovo privabil v nedeljo prijatelje rokodelskega društva v obilnem številu v Rokodelski dom. Pričetek je ob 7. uri zvečer.

○ **Rokodelski dom.** Danes ob 8. uri zvečer je valna odborova seja Kat. društva rokodelskih pomočnikov. Vsi gg. odborniki naj se je zanesljivo udele.

○ **Koledar Jugoslovanske kmetke zveze** za 1. 1927 predaja v Ljubljani tudi Jugoslovanska knjigarna.

○ **Umetnostno zgodovinsko društvo** priredi v zimski sezoni cikel predavanj. Prvo se je vršilo včeraj ob 6 v zborovalni dvorani univerze. Številni posetniki so z zanimanjem sledili predavatelju msgr. V. Steski, ki je na podlagi skriptičnih slik lepo in pregledno obravnaval Zgodovino cerkvene opreme. Prihodnje predavanje se vrši istolam v četrtek 18. t. m. ob 6 zvečer.

○ **Ljubljanska idila.** Noč. Pred pošto ni žive duše, — o da, pač, — osem stražnikov, ki stražijo italijanski konzulat pred manifesta-

○ **Prijateljski sestanek starešin »Zarjec** v soboto, 13. t. m., ob 8 zvečer v Rokod. domu. Poročilo o petindvajsetletnici in prijateljski pomenek. — Dr. P.

○ **Osrednja čipkarska zadruga** se je preselila na Kongresni trg št. 2. Tam dobite kletane čipke po najnižjih cenah.

○ **Deložacija sredi mesta.** Danes popoldne je bil sodno deložiran g. Franc Seunig s svojo rodbino iz hiše na Marijinem trgu št. 2. O deložaciji ni bil od nikogar obveščen in se je ista izvršila, čeprav se tozadevna razprava pri stanovanjskem sodišču v Ljubljani vrši šele v nekaj dneh. Stanovanje mu ni bilo sodniško odpovedano in se tudi še ni nikomur navaralo. Zato bo ostalo prazno, dokler se s strani stanovanjskega sodišča ne nakaže. Pohištvo se je postavilo na Marijin trg, na najbolj prometno točko Ljubljane. G. Franca Seuniga so morali odpeljati z izvoščkom k sorodnikom, ker ga je pred meseci zadela kap in je na desni strani ohromel.

○ **Nezgoda z vžgalno kapico.** Mizarski pomočnik A. Č. se je igral v svojem stanovanju v Ulici na Grad z vžgalno kapico ter je bil pri tem tako nepreviden, da se mu je kapica vnela in mu odtrgala palec in kazalec na desni roki, nad desnim očesom pa mu odlušila kos kože. Ranjenega Č. so prepeljali v bolnico.

○ **Policijska kronika.** Policija je aretirala nekega razgrajca, ki je kričal, da bo požgal sosedne barake, dalje nekega prijaznega moža, ki je pretepal svojo ženo, in prijela tudi tri osebe radi postopanja. — Delavcu Gresu Ivanu je bil ukraden na mestni klavnici suknič, vreden 170 Din. — V Zgornji Šiški so se v neki gostilni pijanci do dobrega stegli, ozmerjali, eden od njih pa je udaril svojega tovariša tako močno s steklenico po glavi, da se je zdrobila, namreč steklenica, glava je ostala cela. Gostilničarki so pobili več kozarcev. — Neki šofer je ogoljufal tvrdo »Jugo-avto« za 10 litrov bencina in 5 kg olja, ki jih ni plačal. — Neki avtomobil je vozil z naglico po Sv. Petra cesti in sprožil pri tem kamen, ki je ubil dve šipi, vredni 175 Din. — Policija beleži 1 goljufijo, 1 pretep, 4 kaljenja nočnega miru, 1 nedostojno vedenje, 3 prestopke pasjega

kontumaca, 1 nezgoda, 1 slučaj odkritega kon-kubinata, 1 zaženje straže, 1 prestopok policijske ure in 11 cestnih policijskih prestopkov. cijami — ob 2 zjutraj.

○ **Iz Šiške.** V nedeljo zvečer je vpri-zori-lo naše prosvetno društvo v samostanski dvo-rani pravilčno igro s petjem in godbo »Kra-ljica s prvim srcem«. Vse okoliščine, zlasti ta, da je bila to že druga igra v tej sezoni, ki je bila odigrana ob docela razprodani dvorani, kažejo, kako zna ceniti šišenska publika po-zrtnovalnost diletantov in smisel za ljudsko prosveto. Predvsem se mi zdi potrebno ome-niti, da je bila nedeljska igra odigrana z vso dovršenostjo in v naravnost sijajnem stilu v primeri s tako malim odrom, kot je naš. Ilu-minacija, draperija, kostumi in brezhibne ma-ske — vse to je bila krona večtedenskega truda. Kraljica (Orehkova) je podala svojo vlogo s prvotnim in teatralnim talentom; v metamorfozi kuharice je bila zelo graciozna. V svojih komično podanih vlogah so bili pred-met navdušenja in hvale: dvorni maršal Pi-colum (Kranjc), Brenčeslav (Kropar) in Čurlek (Fantonijeva). Rožmarinka (Sečniko-va) je podala metamorfozo v 4. dejanju s po-polnim razumevanjem in značajem, dočim je igrala v prejšnjih dejanjih precej pretirano in prisiljeno. Mikaven je bil solo-balet Furla-nove, ki kaže precej volje in zmisla za mi-mično prednašanje. Pri zadnjem dejanju bi svetoval, da se uporabi scena baleta iz prvega dejanja in v prvotnih kostumih, da ne skva-ri harmonije esotično in nevšečno prednaša-nje. Igra se ponovi v nedeljo, dne 14. t. m., na kar bodi tem potom že vnaprej opozorje-no. Diletantom želimo lepega razmaha in upam, da je v tem soglasna vsa naklonjena jim publika. — V. P.

○ **Za mestne delavce poplavljenice,** orga-nizirane pri Zvezi javnih nameščencev, so zbrali člani te organizacije 80 Din, iz zvezne blagajne pa je darovan znesek 200 Din.

○ **Trajno kodranje,** vodno undulacijo, barvanje las izvršuje Podkrajskec, frizer, Ljub-ljana.

Maribor

□ **Iz duhovniške službe.** Za kaplana v Hoče pri Mariboru pride g. Josip Zolnir, do-sedaj provizor na Zgornji Polskavi. Župnijo Zgornja Polskava dobi dosedanj g. župnik na Planini Franc Gartner.

□ **H koncert Joan Man'en.** Sloviti goslač Man'en je tudi sam komponist. Med drugim je komponiral tudi dve operi »Acte« in »Ples z bakljami«. V soboto bo proizvajal tudi svoje kompozicije. Sviral bo pa tudi dva največja mojstra Sarasateja in Paganinija. Na programu so še nadalje Bach, Mozart, Martini in Saint Sa'ens.

□ **Cherubinijev Requiem** bo izvajalo Ce-cilijino društvo v Mariboru dne 22. t. m. ob 8 zvečer v mariborski stolnici. Predprodaja vstopnic se bo vršila prihodnji teden in sicer v obeh prodajalnah Tiskarne sv. Cirila, pri Höfleru in v žup. pisarni Slomškov trg 20.

□ **Novi načrt za meščansko šolo.** Mestni gradbeni urad v Mariboru je napravil načrte za novo meščansko šolo v Magdalenskem pred-mestju. Ti načrti proračunavajo stroškov do 6 milj. dinarjev, kar je, le preveč bajna svota v današnjih že cenejših razmerah. Gradbeni urad bo sedaj znova pregledal načrte in stroškovnike, da se ugotovi dejanski proračun. Ve-likemu županu je poslana posebna vloga in prešnja, naj prvotni sklep okrajnega zastopa potrdi, s čimer bi se omogočilo, da se začne s predpripravami za to prepotrebno šolo.

□ **Nekdaj in danes.** Pred otvoritvijo ko-roške železnice je bil promet po Dravi zelo živahen. Koliko se je tedaj spravljalo po Dravi iz Dravske doline mimo Maribora proti Ptuju in dalje, nam kaže ta-le statistika: letno je pristalo v mariborskem Pristanu 700—800 ve-likih šajk, v katerih se je vozilo sadje, krom-pir in drugi poljski pridelki ter 1100—1200 velikih splavov. Danes se niti polovico toliko ne zvozi po vodi in železniški skupaj.

□ **Pritožbe lesnih trgovcev.** Nad 14 dni je pripravljenih nad Falo in Sv. Lovrencem veliko splavov, ki bi že morali davno biti v Vukovaru in Osijeku, a ne morejo naprej, ker je Drava previsoka za plovbo s splavi. Nekaj splavov je zalotil zadnji naval Drave v Mari-boru in so še sedaj tukaj. Letošnja jesen in neprestano visoka Drava je hudo udarila vse lesne trgovce v Dravski dolini.

□ **V pojasnilo.** V magdalenskem pred-mestju je ulica, ki se imenuje Ghegova ulica. Mariborski narodnjaki so se zadnjo sredo stegli med seboj, ker so bili nekateri za to, da je treba ime te ulice prekrstiti. Tam vroče-krvnežem v pojasnilo bodi povedano, da je bil Karol vitez Ghega inženjer, rojen 13. ju-nija 1808 v Benetkah in je umrl 1860 na Du-naju. Ghega je vodil zidavo železnice iz Ljub-ljane do Maribora, je napravil načrte za iz-peljavo železnice preko Semmeringja in od njega so tudi načrti za železni železniški most preko Drave v Mariboru. Inženjer Ghega res zasluži, da nosi njegovo ime ulica v železni-čarskem predmestju. Prepripi in že pretepi, kakor zgoraj opisani, nastanejo radi nepozna-nja dejstev ter zgodovine.

□ **Zahvala.** Neimenovan dobrotnik je da-rovat v moje roke za mestne uboge oziroma za zidanje nove oskrbnišnice znesek 5000 Din, za kar mu tudi izrekam najiskrenejšo zahvalo. — Dr. Josip Leskovar, župan.

□ **Umobolnež na ulici.** V sredo popoldan je opazoval na križišču Meljske in Aleksan-

Kadar počivaš

je dobro, da premišljuješ o najcenejših dobavnih virih za vse človeške potrebe, in našel boš, da je za oblačila najboljša tврdka

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA.

nekake »samoupravne skupščine«, kakršne se obetajo tudi nam. In v teh skupščinah ali svetih je tudi mnogo ženskih zastopnikov, ki jih imenuje guverner province, in sicer pred-vsem take, ki seveda odobravajo diktaturno obliko vladanja in zavzemajo višje socialno stališče.

Se bolj razveseljivo je pa pri tem dej-stvo, da so bile imenovane mnoge odlične ka-toliške gospe, posebno voditeljice katoliških združenj — tako gospa Mercedes Quintanilla, ki je predsednica Narodne zveze katoliških delavcev v Madridu.

V občinski svet v Madridu n. pr. je bilo imenovanih šest ženskih delegatkin. Od teh jih je pet katoliškega prepričanja, le ena je samo neutralna. Zelo energično se zavzemajo za katoliške šole glavnega mesta.

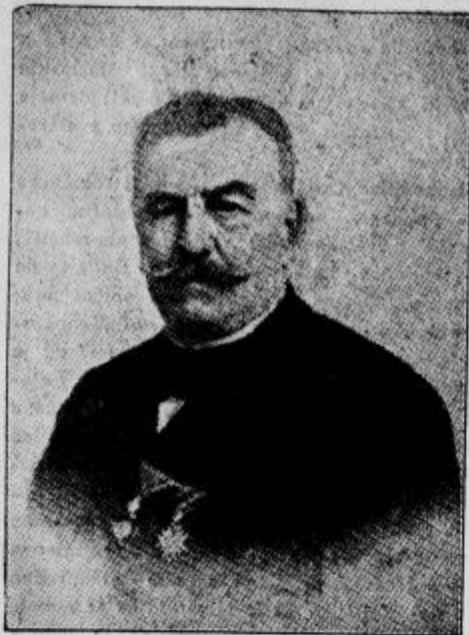
Slično vidimo tudi v drugih mestih, — v Barceloni, v San Sebastianu, v Bilbao, kjer zavzemajo taka odlična mesta katoliške žene.

Na deželi pa opazujemo, da prodira žen-ska le bolj počasi v javno življenje, ker tam je mišljenje pač še močno konservativno. Kljub temu se je v nekaterih kmetijskih ob-činah zgodilo, da nimajo župana, marveč — županjo...

Ako opazujemo žensko gibanje v Špa-niji, lahko rečemo: Ženska je sposobna so-delovati v javnem življenju in njena dolžnost je to. Prav posebno pa je še dolžnost kato-liške žene, da — kakor te Španjolke — stopi v javno življenje in tu uveljavlja in udejstvuje svoje katoliško prepričanje.

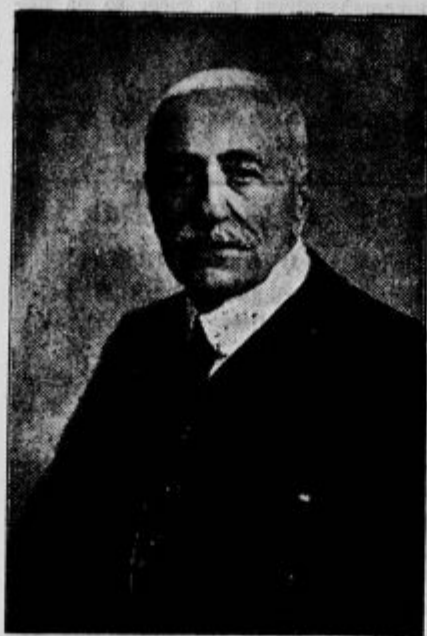
Nadaljnji govorniki so dokazovali, da
treba splošno med narodom osvoboditi in p
globiti religiozno mišljenje in paziti na to,
ne bi starši sami dušili v lastnih otrokih
duhovniškega poklica

K 50-letnici Vincencijeve družbe

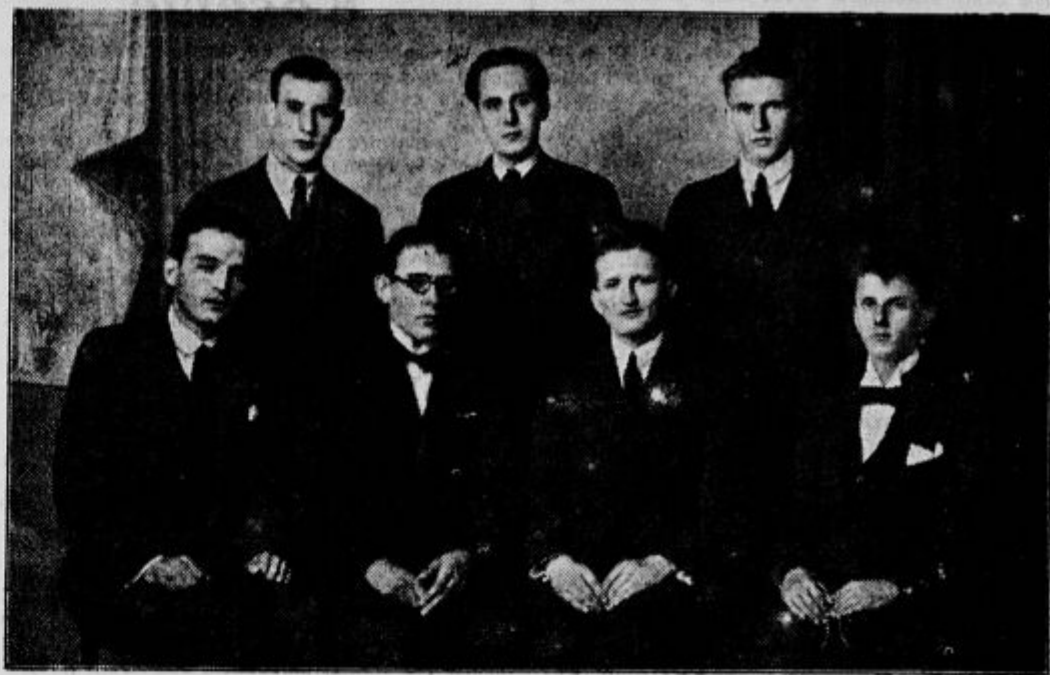
Ivan Röger

častni predsednik Vincencijeve konference sv. Nikolaja v Ljubljani in dolgoletni delavec v njej

Josip Lindtner

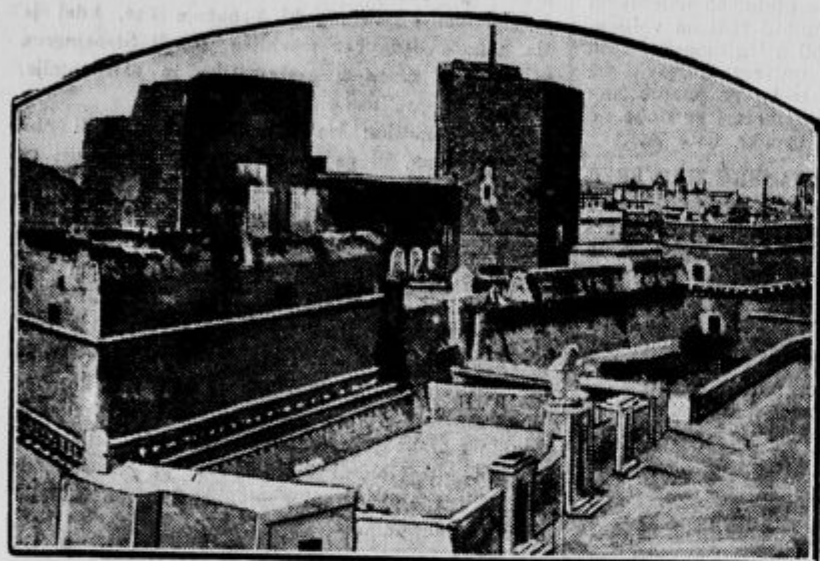
soustanovitelj, odbornik in požrtvovalni član Vinc. konfer. sv. Nikolaja v Ljubljani od nje početka do danes

Prvi »Svet slušatelj« ljubljanske univerze

katerega funkcijska doba poteče danes. — V sprednji vrsti sede od leve na desno: Schenk, predsednik Maček, Golouh in Likovič. Za njimi pa stoje: Kuljiš, Jurkovič in Iskra. — Jutri se vrne nove volitve.

Vohunska afera R. Garibaldija

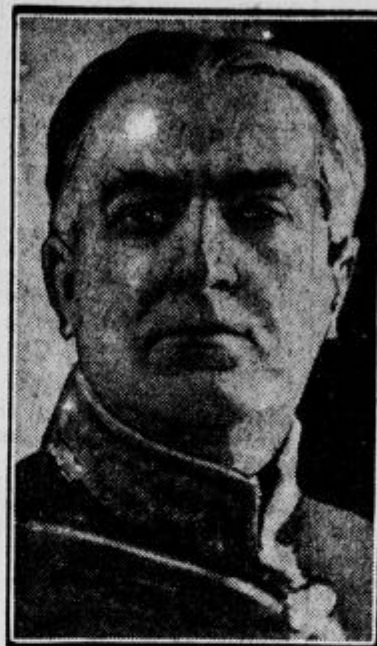
Zadnja povodenjska katastrofa

je povzročila veliko škodo tudi v Italiji. Naša slika nam kaže grad Bari in mesto Bari, ki so ga zalili hudourniki s sosednjega hribovja

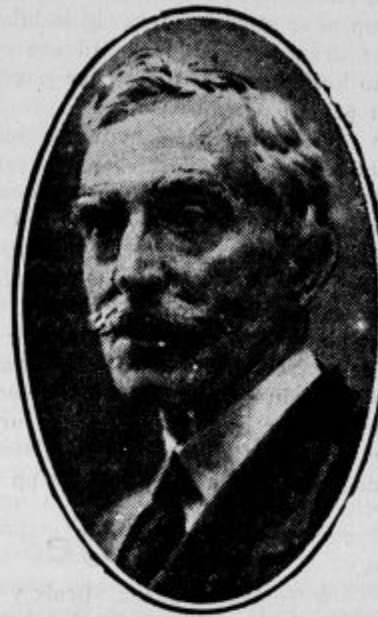
Ricciotti Garibaldi

fašistični agent-provokater in vohun, ki je bil te dni aretiran v Parizu. Njegova afeta kaže vso gnulobo sedanjega režima v Italiji

M. Federzoni

bivši italijanski notranji minister, ki je odstopil radi aretacije Ricciottija Garibaldija

Francisco Macia

voditelj Kataloncev, ki se bore za svojo avtonomijo proti španskemu centralizmu in katerega je sedaj R. Garibaldi izdal

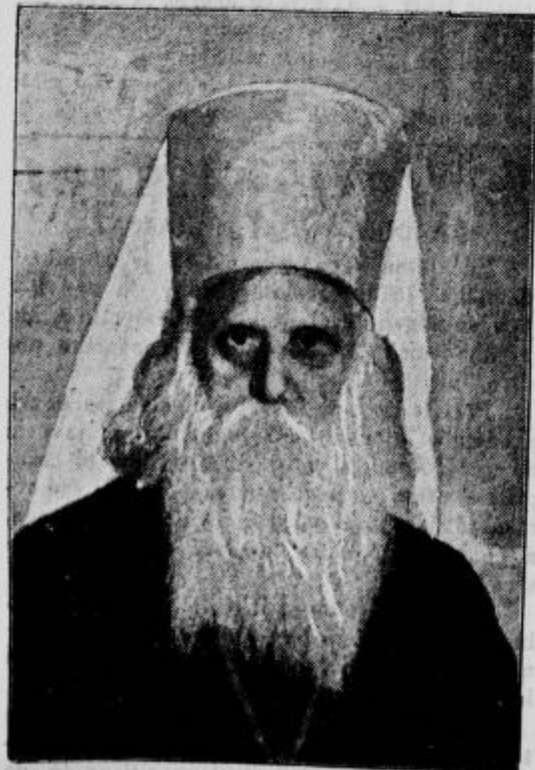
Velika železniška nesreča

se je zgodila te dni pri Liancourtu, kjer sta trčila brzovlaka Boulogne-Paris in Paris-Lille in ki je zahtevala 40 žrtev, med temi 2 mrtva

Martin Sušnik

tesarski in kroviski mojster v Ljubljani, ki je že 24 krat razobesil zastavo vrh stolpa cerkve sv. Jakoba v Ljubljani in ki je obhajal večerj svojo 65letnico. — Slika na desni nam kaže šentjakobski stolp s Sušnikom na vrhu na dan poroke kralja Aleksandra, ko je razen zastave pritrdil na križ tudi 3 žarnice.

Patriarh Dimitrije

vrhovni poglavar pravoslavne cerkve v naši državi ki obhaja te dni 80-letnico svojega rojstva,

Novi apostolski nuncij v Parizu: Desno: msgr. Maglione, novoimeno-vani apostolski nuncij v Parizu, levo: pariški nadškof kardinal Dubois

Voditelji angleških rudarjev

Od leve na desno: Cook, Herbert in Smith.

Gospodarsvo

Janjko Jovan:

Slovensko gospodarstvo in tuji kapital.

I.

Zdrav narod ne išče blagostanja v izobilju in brezdelnem uživanju, zanj je blagostanje v stalnem zaposlenju in možnosti, da se z delom pošteno preživi. Nezaposlenost pomeni obubožanje. Naš narod se preživlja z obdelovanjem zemlje, z obrtjo, z dninami pri javnih delih in v rudnikih in naposled z zaposlenjem v industrijskih obratih. Najidealnejše zaposlenje je za naš narod obdelovanje svoje zemlje in tudi etični ozir so za čim večje zaposlenje na lastnem zemljišču. Čim pa so razmere v Sloveniji take, da si more sorazmerno le majhen odstotek pridobivati kruha z obdelovanjem lastne zemlje, večji del naroda si mora iskati zaslužek v drugi grapi, to je v obrti, rudnikih, dninah in ob pomanjkanju dela iti za zaposlenjem v inozemstvo. Ker pa zlasti pri kmetiskem prebivalstvu izkazuje statistika veliko večji odstotek slučajev rojstva kot smrti, je naravno, da postaja del brezposelnih vedno večji; a ker more druga grupa sprejemati vedno manj naroda pod svoje okrilje, preti narodu vedno večja nezaposlenost. Veliko je kriva tehnika, ki postavlja vedno nove izume tako, da mali obrti izgine vajo in prehajajo v industrijo, vsled česar je gotovost preživljanja v obrti vedno manjša. Javna dela kot n. pr. melioracije, gradba cest in železnice so bila in so le osamljena zatočišča za nezaposlene ter nimajo značaja stalnosti. Tudi rudniki so izgubili mnogo na stalni preskrbi. Sicer so rudniki v Sloveniji še vedno bogati, da bi mogli dati zaslužek precejšnjemu delu našega naroda, a nastopajo vedno čedalje konjunktura, ki dajo podjetnikom povod k redukciji zaposlenega osebja in postavlja slednje v negotovost in strah, da jim kak nepričakovani dogodek odvzame vsakdanji kruh. Isto je z inozemskimi rudniki. Naš delavec je postal v njih več ali manj le še toleriran ter komaj čaka trenutka, da bi se vrnil domov; le ne gre, ker ve, da mu tudi domača zemlja ne more dati dela, s katerim bi bil v stanju preživeti sebe in svoje rodbino. V kako težak položaj je pahjen delavec, kadar nastopi v rudniških obratih nenadno zastoj, so nam pokazali v zadnjem času dogodki v Trbovljah. Javno socialno skrbstvo je ne le preslabo organizirano, temveč tudi od državnih oblasti veliko premalo pojmovano, da bi moglo nezaposlenim nuditi že prvo pomoč, kaj pa še, da bi našlo izhoda, ko stopi v vprašanje obstoj mnogostevilnih delavskih družin. V kritičnih slučajih prejšnjih let je bil izhod v iseljevanju. Delavstvo je moglo dobiti zaposlenja v westfalskih podjetjih in srečnejši so bila vrata v severne ameriške države odprta, kjer je bilo normalno dela in kruha dovolj. V Nemčiji so nastale zlasti za nas spremenjene razmere, od koder bi želeli naši ljudje preje vrnitve v domovino nazaj, kot pa šli iskati dela tja naši nezaposleni. Severne ameriške države so za naše ljudi malo da ne zaprte, ker izseljeniška kvota je tako malenkostna, da za širše sloje več ne pride v poštev.

Zdi se, da je naš narod te razmere takoj po prevratu temeljito spregledal in spoznal, da bomo imeli kmalu izobilje delavskih sil, obenem pa pomanjkanje dela. Slovenski kapital je videl za svoj razmah ugoden teren, kjer bi prosperiral sam, a hkrati zaposlil domače prebivalstvo in ga rešil bede. Vsi smo pozdravljali pokret, ki se je v državi napreje pojavil v Sloveniji v nacionaliziranju tujih podjetij in ustanavljanju cele vrste novih industrij. Sadove nove slovenske industrije so odkrivala razstava ljubljanskih velesojmov,

kjer smo videli dela slovenske delavnosti in domačega izuma, ki bi se jih nekaj niti misliti ne mogli.

Ze po kratkem času uspešnega delovanja pa je prišla pri novem neveselega spoznanja. Tolko hvaljena nacionalizacija se je kmalu pokazala, da je le navidezna. Podjetja v državi kapitala so se zopet vrnili k svojim prejšnjim gospodarjem, mnogo novoustanovljenih podjetij je prišlo zaleteno v kapitalizem in marsikatero sprije zrušilo pod težo razmer. Vsi ti dogodki so se odigrali največ v letih 1922. do 1925. v dobi najhujše gospodarske krize, ko smo prešli v finančni politiki iz inflacije v deflacijo, naše valute. Vzroki popadanja so bili mnogostevni. Morda je bil eden glavnih vzrokov, ker in celotna za industrializacijo ni prišla iz mase naroda in se ni vlabila v krogi malih kapitalistov, temveč je izšla iz rogov, v splošni krizi so pa ravno banke prve odpovedale in skušale finansirane kapitalije zopet napraviti mobilnim. Da ne pridejo v zadrego z izplačili, so hitele realizirati udeležbo v industriji in reducirati kredite. Stagnacije v prodaji in še zmanjšanja kreditov marsikatero podjetje ni moglo prebiti. Večkrat se je pokazalo tudi pomanjkanje spretnih tehničnih voditeljev, kar je zadalo mladim podjetjem dosti ran. Industrija je splošno krizo sicer prestala, a slika v njej je bila zelo spremenjena. Mnogo nacionaliziranih podjetij je na tihem menjalo svojega gospodarja, več novih podjetij se je zrušilo, del pa se je ohranilo. Podjetja, ki so bila pod pritiskom tujih kapitalov, so premagala krizo in med njimi vsa denacionalizirana podjetja. Pokazalo se je, da so tujja podjetja razpolagala z večjimi kapitali in z boljšo organizacijo. Ako bi se morali biti objektivni, moramo priznati, da se denacionaliziranje gotovih podjetij ni izšlo, le iz dobičkaljuba, temveč tudi pod pritiskom denarnih zadreg. Kakor težak udarec je bila vrnitev velikih podjetij tujemu kapitalu, zindustrialnega stališča, tako potrebna je bila v več slučajih iz gospodarskega ozra, kajti zelo verjetno je, da bi brez take spremembe marsikatero podjetje ustavilo obratovanje.

Posledica gospodarske krize je bil zastoj v ustanavljanju novih industrijskih podjetij. Banke, ki jim je bilo preje udeleževanje v industriji vzor, so se pričele umikati in, prodajati od njih ustanovljena podjetja. Umevno je, da je ta sprememba v naziranj, kam kapital najbolje nalagati, imela vpliv tudi na privržen kapital, ki se je počutil dokaj bolj varnega v zaledju trgovine, dasi tudi ta ni prebolela splošne krize brez katastrof.

Gospodarska kriza, ki je občutno zadela industrijo in trgovino, je sicer obstavila industrializacijo Slovenije, ni pa prav nič zmanjšala gospodarske potrebe industrializacije. Carinski tarif, ki ga je naša vlada pogodila v trgovinskih pogodbah s sosednjimi državami, nam kaže, da je še veliko število industrijskih predmetov, ki se pri nas še ne izdelujejo, dasi je vlada s carinskimi tarifami postavila pogoje za eksistentno podjetje, ki naj bi se šele ustanovila. Zdi se mi prvi pogled nepotrebnost štiti s carijo predmete, ki jih še ne izdelujemo, vendar je to povsem naravno, ker trgovske pogodbe se sklepajo za daljši čas, tu ne bi bilo kajneje po polubnosti spreminjati carine.

Letina v Prekmurju.

Zdaj ko je tuji zadnji pridelek — repa — večji del spravljen pod streho, lahko damo kratek pregled o stanju letine in sicer ne v steklih, temveč z azirnim na letino preteklih let.

Spomladanski nalivi, ki so povzročili večkratno poplavo, so takoj v začetku vzele v

nje na dobro žetev. Ravno v času, ko je žito cvelo, je bilo dan na dan; mnogi dež je še neže bilke zbil v tla in klasje je ostalo neoplojeno. Žito je že lansko leto slabo pridelano, letos pa je bilo še mnogo slabše. Splošno je dajalo le 50—60% tega, kar bi v slučaju vsaj nekoliko ugodnih razmer moralo dati in je le po nekod dalo 70—75%. Razume se, da se ta primanjkljaj zelo občuti in bo v reynjkih hišah zelo malo kruha.

Proso in ajda, sta dali še manj koristi. Tam kjer je za čase nalivov par dni stala voda, seme večji del sploh ni vzkilo, po drugod pa se je tako razpasla trava, da je proso in ajdo v veliki meri zadusila. Posledica tega je, da smo dobili le 30—40% pridelka, ki bi ga smeli pričakovati. In tudi to, kar smo dobili, ni najboljše kakovosti, ker se seme ni moglo popolnoma razviti in dozoreti.

Najbolj pa so prizadeli vsi kraji Prekmurja radi pomanjkanja krompirja. Kjer je revščina, je glavna hrana krompir. Tako je tudi v Prekmurju. Kadar je dovolj krompirja, se ne čuti pomanjkanja žita. Letos ga je zelo malo in so kraji, kjer ga je zrastle le toliko ali pa le nekoliko več, kakor ga bo treba za sajenje. Ko je dorasčal, je bil v vodi, ko pa je začel zoreti, je zasijalo vroče avgustovsko solnce in krompir se je tako rekoč skuhal — začel je gniti. Ze septembra je bilo na vse strani veliko povpraševanje po krompirju, a kaj šele, ko bo zmanjkalo v dolgi zimi drugih pridelkov, katerih je tudi tako malo.

Pri prehrani živine se bo zelo čutilo pomanjkanje repe. V začetku je dajala repa precej hrane. Komaj pa je nekoliko zrastle, je bila suša in rast je zamrla. Repe je malo in je splošno zelo drobna.

Neugodne vremenske razmere edino koruzi niso škodile v toliki meri. Kakor vsako leto, je precej dobro obrodila tudi sedaj in to edina rešila v splošnem pomanjkanju živil. Vsega seveda tudi ona ne bo mogla nadomestiti in tako bo morala biti letošnja zima precej suha.

Kongres hmeljarjev. Poljedelci, ki se bavijo s pridelovanjem hmelja, so imeli v nedeljo kongres, ki se je vršil v Sivecu (Banat). Naloga kongresa je bila predstavi, da se preišče vzroki razmer, ki bi škodili hmelja v Jugoslaviji v primeri z nemškimi in češkoslovaškimi.

Zakon za zaščito vinogradništva. Posebno v našem času se opaža, da se je pričelo vedno večji meri delati umetna vina. Pomanjkanje zakona, ki bi zaščitil naše vinogradništvo, postaja radi tega vedno občutnejši. To dejstvo je privedlo ministristvo poljedelstva do spoznanja, da je treba pomembno zaščititi interese naših vinogradnikov. Sestavila se je posebna komisija, ki bo proučila vse material in izdelala tozadevni zakon. Čim bo projekt zakona izdelan, se bo sklicala posebna konferenca strokovnjakov. V novem projektu zakona bodo predvidene velike kazni za umetno izdelovanje vina. V svrhu kontrole se namreč odprejo več enoloških postaj, ki bi imele v posameznih slučajih nalogo ugotoviti, ako je vino ravno ali ne.

Zaračunavanje poštne taks v prometu z inozemstvom. Minister pošte in telegrafije je podpral navedbo, po kateri ekvivalent za zaračunavanje poštne taks v prometu z inozemstvom znaša relacija 1 zlati frank = 12 dinarjev (meso dose-danjih 15 Din), ki stopi v veljavo 1. jan. 1927.

Dunaj, novi sedež mednarodne donavske komisije. V zadnji seji mednarodne donavske komisije, v kateri je zastopana tudi Jugoslavija, se je sklenilo preložiti sedež te komisije iz Bratislave na Dunaj in sicer za dobo 5 let.

Postni čekovni promet v oktobru 1926. Koncem meseca oktobra 1926 je bila 13.451 računov napram 13.302 dne 30. septembra 1926. Vlog je bilo 31. oktobra 1926 335,7 milj. Din v Ljubljani 63,1, napram 289,8 milj. Din dne 30. septembra 1926 (v Ljubljani 67,2 milijona Din). Promet je v oktobru 1926 znašal 1.597,7 milj. Din, od tega brez gotovine 44,7 odstotkov.

Bombaž. Kakor kažejo najnovejše uradne statistike so bile letos pridelane ogromne množice bombaža. Kakor smo že poročali, so radi tega cene bombaža znatno padle. V početku tekočega leta je notral bombaž v Newyorku približno 21 centov, do 9. novembra pa je že padel na 12,75. Ta razlika cene bombaža bo gotovo povzročila znaten padec ceni bombažnih tkanin, kajti zaenkrat ni pričakovati, da bi se cena bombaža zopet dvignila. Po zadnji ameriški cenitvi se je letos pridelalo v

Združenih državah 17,9 milj. bal (za 0,5 milj. bal več kakor po cenitvi z dne 18. okt.). V l. 1925 se je pridelalo 16,0 milj. bal, v l. 1924 13,6 milj. bal, v l. 1923 10,1 milj. bal, v l. 1922 9,7 milj. bal in v l. 1921 7,9 milj. bal. Ker pa se poraba bombaža ni dvignila v takem obsegu kakor produkcija, bo moralo več milj. bal obležati v skladiščih.

Sombor dobi posojilo v Ameriki. Kakor poročajo iz Sombora, se tamonjska občina pogaja z neko večjo ameriško finančno grupo glede najoma posojila v znesku več milijonov dinarjev. Posojilo bi se perabilo za nakup najmodernejših strojev, pa tudi za tlakovanje cest z asfaltom itd.

Zakon o izboljšanju kvalitete našega žita za izvoz. Minister trgovine in industrije g. dr. Krajač pripravila načrt zakona za izboljšanje kvalitete našega žita, ki se izvaja. Zakon se bo v kratkem predložil parlamentu v odobritve.

Kriza v italijanski industriji umetne avile. Suia Viscosa, ena največjih družb za proizvajanje umetne avile na svetu, je prišla v velike težkoče. V sled velikih izgub je morala odpisati četrtino delniške glavnice (to je 250 milijonov lir). Družba je bila osnovana l. 1920. Delniška glavnica se je od početnih 50 milijonov lir do l. 1925, postopoma dvignila na 1000 milijonov lir. Pri družbi je v veliki meri udeležen angleški kapital. Na londonski borzi so delnice v teku leta padle od 66 na 27 sh. Družba se sedaj trudi, da bi najela večje posojilo v Angliji.

Borza

11. novembra 1926.

DENAR.

Zagreb, Pešta 7.945—7.975 (7.965—7.985), Berlin 13.465—13.495 (13.465—13.495), Italija 234.41—236.41 (234.16—236.16), London 274.60 do 275.50, Pariz 184—186 (182—184), Praga 167.70 do 168.50 (167.70—168.50), Dunaj 7.985—8.015 (7.9848—8.0148), Curih 10.9275—10.9575 do 10.9575.

Curih, Belgrad 9.145 (9.145), Pešta 72.575 (72.65), Berlin 123.10 123.10, Italija 21.50 (21.60), London 25.135 (25.135), Newyork 518.50 (518.50), Pariz 16.725 (16.575), Praga 15.86 (15.87), Dunaj 73.075 (73.075), Bukarest 2.96 (2.80), Solija 3.75 (3.75), Varšava 58 (59), Amsterdam 207.365 (207.3125), Bruselj 72.15 (72.20).

Dunaj, Devize: Belgrad 12.49—12.53, Ko-dapi 183.55—188.95, London 34.33—34.43, Mila-29.39—29.49, Newyork 708.25—710.75, Pariz 22.84 do 22.94, Varšava 78.25—78.75, Valute: do-larji 700.50—710.50, lira 29.17—29.33, dinar 12.48 do 12.54, češkoslovaška krona 20.97—21.09.

VREDNOSTNI PAPIRIJI.

Ljubljana, 7 odstot. invest. pos. 74 den.; vojna odškodnina 335—335, zaklj. 335; zastavni listi 26 do 22; kom. zadolžnice 20—22; Celjska 195—198; Ljublj. kreditna 140 den.; Merkantila 98; Prastedion 886—888; Kred. zavod 165—175; Strojne 90 den.; Trbovlje 325 den.; Vevče 105 den.; Stavbna 55—65; Sešir 104 den.

Zagreb, 7 odstot. invest. pos. 76 den., agrari 43.50—44; vojna odškodnina 333.50—335, kasa 333 do 334, dec. 336.50—337.50; Hrv. esk. 100—100.50; Kred. tina 100—102; Hipobanka 56.25—57; Jugobanka 95—96; Prastedion 865—867.50; Ljublj. kreditna 140 bl.; Srpska 10 bl.; Narodna banka 4250 bl.; Seferana 420—420; Nihag 12 bl.; Gutmann 260 bl.; Slavex 100 den.; Slavonija 32.50 do 33.50; Trbovlje 345—350.

Dunaj, Don-savsko-jadr. 806.000, živno 741 tisoč, Alpine 388.000, Greinitz 70.000, Kranjska industrijska 430.000, Trbovlje 423.000, Hrv. esk. 100.000, Levant 321.000, Avstrijske tvornice za dukat 230.000, Slavonija 42.000.

BLAGO.

Ljubljana, Le-se, Deske — smreka jelka, od 16 cm naprej 24 in 28 mm, feo vag. Postojna 490 den.; bukova drva, suha, zdrava, meterska, feo miza 23 den.

Žitovni valjski prideiki: Pšenica baka 76-77, 2 odstot. feo naklad, postaja 305 bl.; pšenica 75-76, feo vag. nakl. post. 300 bl.; pšenica 75-76, par. slov. postaja, 1 vag. 332—332, zaklj. 332; koruza umet. sušena, par. slov. postaja, 2 vag. 210—210, zaklj. 210; koruza umet. sušena, feo vag. nakl. postaja 170 bl.; koruza nova, času primerno suha, feo vag. nakl. post. 135 bl.; koruza nova, času primerno suha, za december, feo vag. nakl. postaja 140 bl.; koruza nova, času primerno suha, za januar, feo vag. nakl. postaja 145 bl.; žitovnih baranjski, feo vag. nakl. postaja 235 bl.; koruza nova v storžu, feo vag. nakl. post. 90 bl.; ajda prekmurska, feo vag. nakl. post. 330 bl.; rž, 71-72, 2 odstot. feo vag. nakl. post. 217.50 bl.; oves novi feo vag. nakl. postaja 165 bl.; ječmen krmilni, 62-63, feo vag. nakl. postaja 170 bl.; ječmen krmilni, 63-64, feo vag. nakl. postaja 180 bl.; ječmen letni, 65-66, feo vag. nakl. post. 192.50 bl.; otrobi drobni, feo vag. nakl. post. 125 bl.; fižol bel, 3-4 odstot. feo vag. nakl. post. 180 bl.; fižol rmen, 3-4 odstot. feo vag. nakl. post. 180 bl.; krompir, feo vag. slov. postaja 135 bl.; leneno seme, feo Ljubljana 380 den.; laneno seme Podravina, feo Ljubljana 370 den.

Sir H. Rider Haggard:

39

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Ko sem zopet odprl oči, je bila noč; ni pa dvoma, da bi bil spal še mnogo dalje, da me ne bi srbelo in peklo po vsem životu neznansko, tako da sem skočil pokonci in celo zaklel od bolečin. Izprva nisem vedel, kaj je bilo vzrok teh novih muk, kmalu pa sem spoznal, da je po zraku mrgolelo mušicam podobnih žuželk; kjer mi je taka mušica sedla na golo kožo, je sesala kri in hkratu vili vala strup v rano. Tem strašnim mušicam pravijo Španci moskiti. Ampak ti komarji niso bili edine muhe; celi roji nakih drugih mušic, ki niso bile večje od glavice bučike, so padli po meni kakor padejo krvni psi po utrujenem medvedu, zarili glave v moje meso, ki se je sčasoma začelo gnajiti, kjer so me vgrizile, Španci jim pravijo ga-apata. Bile so pa še druge take žuželke prešlevalne, da bi jih našteval, in vsake oblike in velikosti vse pa so imele to skupno lastnost, da so grizle in pikale in bile strupene. Preden se je jutro zavrnilo, sem malone znorel zbog te nadloge, ker se na noben način nisem mogel rešiti in obvarovati teh živali. Proti zori sem šel in se ulegel v vodo v nadi, da si olajšam bolečine; nisem bil niti minuto v vodi, ko se je iz blata v moji bližini vzdignil velikanski krokodil. Neznansko prestrašen sem planil proti bregu; dotlej se nisem bil videl take ogromne, zlokobne zveri; na bregu sem bil seveda zopet žrtev krilatih

in plazečih se živali, ki so prežale name v celih rojih.

Pa devolj o teh vrazjih žuželkah!

Trinajsto poglavje.

Na žrtveniku.

Naposled je prišlo jutro in me nasplo v prav žalostnem stanju; obraz mi je bil vsled strupenih pikov moskitov otekel, da je bil debel kot kupa, ostali del telesa pa je bil komajda v boljšem stanju. Povrh tega nisem mogel biti za hip na miru, tako silno me je srbelo po vsem životu in sem moral jokati in skakati, kot bi bil nor. Na katero stran naj bi se obrnil, da bi prišel iz tega ogromnega močvirja, kjer nisem nikjer videl nobene strehe, nikjer nobenega znamenja o ljudeh? Na to vprašanje nisem vedel odgovora; ker pa sem moral venomer gibati, sem stopal ob bregu reke naprej in prepočil mnogo krokodilov in ostudnih kač. Kmalu sem prišel do spoznanja, da v takih mokrih nisem mogel dolgo živeti. Sklenil sem prodirati naprej, dokler se ne bi nezavestno zgrudil in bi smrt naredila konec mojemu trpljenju.

Tako sem hodil dobro uro ali še bolj dolgo in sem dospel do nekega kraja, kjer ni bilo ne grmovja ne trstja. Preko tega prestora sem skakal in plesal in mahal z oteklimi rokami po komarjih, ki so mi brneli okoli glave. Konec tega odprtega kraja ni bil več daleč, kar sem nameril ves utrujen na gručo, mož, ki so bili rujava barve in oblečeni v bele halje in lovili ribe v reki. Poleg njih je bilo v vodi več čolnov natovorjenih z blagom; možaki so baš jedli. Kakor hitro so me ugledali, so začeli vzklikati v neznanim jeziku, zgrabili za orožje, ki je ležalo zraven njih —

bili so loki s puščicami in leseni kiji, obloženi na obeh straneh z ostmi iz kremenastega stekla — in planili proti meni, kakor da bi me hoteli pobiti. Vzdignil sem roke prosičjih usmiljenja; ko so spoznali, da sem bil neoborožen in neškodljiv, so odložili orožje in me ogovorili. Zmajeval sem z glavo v znamenje, da jih ne razumem in kazal najprvo proti morju, potem pa na otekli obraz. Priikamali so mi, češ da so me umeli. Eden izmed njih se je podal v enega čolnov in prinesel seboj nekako mazilo, ki je bilo rujava barve in lepo dišalo. Z znamenji so me napotili, da naj slečem vsa oblačila, kar sem jih imel na sebi, in katerim so se silno čudili. Ko sem se stekel, so mi namazali telo z mazilom, ki mi je že ob samem dotiku močno olajšalo neznosno srbečico in sklečino, in je povrh vsega omrzelo moje meso žuželkam, ki me potem niso več nadlegovale.

Po maziljenju so mi dali ocvrte ribe in kruh in pa neko jako okusno vročo pijačo, pokrito z rujavimi penami, o kateri sem pozneje doznal, da je bila čokolada. Ko sem se bil najedel in so se oni tiho pogovarjali med seboj, so mi dajali znamenja, da naj stopim v enega čolnov, kjer so mi dali storje, da bi nanje legel. Storil sem, kakor so mi veleli, in z menoj so stopili v čoln trije možaki, kajti čoln je bil velik. Eden teh možakov, jako resnoben človek prijazen obraza in vedenja, o katerem sem sodil, da mora biti njihov poglavar, je sedel meni nasproti, ostala dva pa sta se postavila eden ob rilu drugi ob krmi čolna, katerega sta vozila s pomočjo vesel. Nato smo odrinili v spremstvu ostalih treh čolnov. Nismo še prišli daleč, ko me je silna moja utrujenost premagala, da sem zaspal.

Priporočamo LUDSKO KNJIZNICO (Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani): 19. zv. I. O. Curwood, Karan, roljni pes, Karasški roman 18 Din, vezan 30 Din. — 20. zv. I. O. Curwood, Karan, roljni pes, Karasški roman 18 Din, vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Haggard, Jutranja zveša 30 Din, vez. 40 Din. — 22. zv. Otoka kapitana Granat, Popolovanje okoli sveta. Roman v treh delih 48 Din, vez. 58 Din.

Barvne trakove, ogljeni-, povošeni-, kopirni papir, hektografični zavitki in druge potrebščine pri Lud. Baraga, Seienburgova ulica 3/1
telefon 516 v. 650

Cenjenim čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

Pri „AMERIKANCU“ Ljubljana, Stari trg 10 Kupite najceneje klobuke, čepice, perilo itd. Medno blago.	„Jugometalija“ r. z. o. o. Industrija pločevinastih izdelkov Ljubljana Kolodvorska ulica 18	ILUSTRIRANI SLOVENE LETNIK 1925 SE ŠE DOBI	Rudolf Radovan tapetnik Ljubljana, Krekov trg 7
Prodajalna K. T. D. (H. Ničman) Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.	Stanko Kečšin brivski salon Ljubljana Kopitarjeva ulica št. 1, nasproti Jugoslovanske tiskarne	Marinc, Černe & Komp. dr. z. o. o., pleskarska in črkoslik. tvrdka, LJUB LJANA, Igriska ul. 6	Josip Satran špecerijska trgovina LJUBLJANA Šolski drev. 4 (Semeniti)
FRANC FUJAN krovstvo in zaloga strešnih potrebščin Ljubljana - Galjeva 9.	TEOD. KORN kleparsko in instalacijsko podjetje Ljubljana Poljanska cesta št. 8	Blaž Jančar pleskar Ljubljana, Breg	Solske zvezke ima v zalogi KNJIGOVENICA K. T. D. v Ljubljani, Kopitarjeva ulica št. 11.
IVAN JAVORNIK mesar Ljubljana, Domobranska c. 7 Stojnica poleg Zmajkega mostu	Ivan Križnar krovec Ljubljana Hrenova ulica št. 9	JOSIP OLUP trgovina manufakture in oblik Ljubljana, Stari trg 2 (na vogalu)	Pavel Stele AUTOTAKSI Ljubljana, Poljanska cesta 3 Telefon 942
Solske knjige ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani	Jakob Kavčič parna pekarna Ljubljana, Gradišče 5 Podruž.: Prešernova 14	K. Pečenko trgovina vseh vrst unija in čevljarjskih potrebščin Ljubljana, Sv. Petra cesta 32	LEOPOLD ŠEGA Iermenar Ljubljana, Poljanska c. 49
Angeloslav Hrstnik manufakturna trgovina Ljubljana, Marlovska c. 8	Deželna lekarna pri „Mar. Pomagaj“ Mr. ph. M. Leustek Ljubljana, Resljeva cesta 1	PRISTOU & BRICELJ črkoslikarja, Ljubljana Aleksandrova c. 1 Telef. 908. Ustan. 1903	Peter Žitnik splošno kleparstvo LJUBLJANA Poljanska cesta 31

Knjige in revije

KOLENDAR AVE MARIA ZA LETO 1927.

Slovenski frančiškanski samostan v Lemontu, Ill., je izdal 14. letnik »Koledarja Ave Maria« za leto 1927. Koledar obsega 256 strani in je izredno pester in zanimiv po vsebini in ilustracijah. Velik del je posvečen mednarodnemu evharističnemu kongresu; mnogo slik nam kaže ljubljanskega škofa dr. Jegliča med ameriški Slovenci. Dalje prinaša koledar slike mnogih slovenskih župnih cerkva v Ameriki, grob škofa Trobca, slike letošnjih slovenskih duhovnikov jubilarjev v Ameriki, slike najmlajših slovenskih ameriških akademikov, slike letošnjih graduantov na slovenskih župnih šolah itd. Zanimivi so pregledi slovenskih ustanov v Ameriki. Iz sestavka o slovenskem časopisu v Ameriki je razvidno, da izhaja tačas v Ameriki 15 slovenskih listov, od tega 3 dnevniki. Katoliški program imajo samo »Amer. Slovenec« (dnevnik), »Glasilo KSK Jednote« (tednik) in »Ave Maria« (nabožni mesečnik); večina ostalih listov je surovega profilerskega. — Imenik slovenskih župnij v Ameriki izkazuje 32 slovenskih fara in 14 mešanih; povsod so navedena tudi imena duhovščine in učiteljskega osebja na farnih šolah; podatke dopolnjuje posebni sestavki o zgodovini posameznih fara. Imenik slovenskih duhovnikov v Ameriki obsega 97 imen! Frančiškanski komisarjat sv. Križa šteje (poleg duhovnikov, ki so vsteli v zgornje skupno število) 11 bogoslovcev, osem novincev in 11 bratov. Slovenskih šolskih sester je 73 in 6 novink. Te vzorne pionirke slovenske kulture in narodnega bratstva vodijo (poleg provincijalne hiše v Lemontu, Ill.) naslednje zavode: Osemrazredno hrvatsko-angleško šolo z noviciatom in sirotišnico v Kansas City, Kans.; osemrazredno slovensko-angleško šolo istotam; osemrazredno hrvatsko-angleško šolo v Jolietu, Ill.; osemrazredno hrvatsko-angleško šolo v South Chicagi, Ill.; osemrazredno hrvatsko-angleško šolo v Clevelandu, Ohio; osemrazredno hrvatsko-angleško šolo v W. Chicagi; osemrazredno slovensko-angleško šolo v W. Chicagi; osemrazredno slovensko-angleško šolo v Sheboyganu, Wis.; osemrazredno slovensko-angleško šolo v Steeltonu, Pa.; sedemrazredno slovensko-angleško šolo v Bethlehemu, Pa.; osemrazredno hrvatsko-angleško šolo v Gary, Ind. Ako pomislimo, da se vsa ta kat. inteligenca posveča izključno kulturno-vzgojnemu delu med tamkajšnjim našim ljudstvom, ki bi bilo drugače sredi tujcev popolnoma zapuščeno in izgubljeno, moremo prav ceniti vrednost katolištva za ohranitev naših narodnih udov, raztresenih širom Amerike. — Letošnji koledar »Ave Maria« je važna, informativna publikacija ameriškega slovenstva, ki znova potrjuje, da je katolištvo bistven element naše narodne biti in edini zanesljiv porok našega prospeha — bodisi doma bodisi v tujini. Koledar toplo priporočamo! Naroča se pri slovenskih oo. frančiškanih v Lemontu, Ill.; za Evropo stane 75 c.

Nov ročni zemljevid ljubljanske in mariborske oblasti in obmejne slovenske ozemlja v merilu 1:65.000, narisal Slavoj Dimnik, tisk in litografija Mariborske tiskarne, je izšel te dni v založbi društva Učiteljski dom v Mariboru. Zemljevid nam prikazuje celotno slovensko ozemlje v osmerobarvni plastični osenjava, je prvi v tej maniri izvršeni ročni zemljevid naše slovenske domovine; brez dvoma najboljše zemljevid te vrste in je lepo uspešno delo priznanega slovenskega kartografa in tehnična izvršitev domačega podjetja. Ta zemljevid je prepotreben ne samo kot učni pripomoček za

pouk domoznastva na vseh šolah, ampak tudi vsakemu Slovincu, da se seznani s svojo domovino. Zemljevid obsega ozemlje na zapadu od Filadelfije do skrajne vzhodne točke Medjimurja, na severu od St. Gotharda do najjužnejše točke otoka Krka, ter ima označeno poleg pravilne državne meje in oblastnih meja, tudi slovensko narodnostno mejo izven okraja naše kraljevine, kar je na tej karti prvič zaznamovano in zelo poučno. Zemljevid se dobi v vseh knjigarnah in stane v podrobnosti prodaji 8 Din komad.

»Mladi junake«, zabavni in poučni list za mladino. Vsebinska 3. številka (za november): Kaj bomo delali v novembru? — Albin Čebular: Biseri (nadaljevanje). Albin Čebular: Polček in Pikapolonica (nadaljevanje). — Mirko Kunčič: Črna žalost. — Mirko Kunčič: Zalostne sanje. — Albin Čebular: Na vseh vernih duš dan (pesem). — Mirko Kunčič: Teško breme (pesem). — Theofontes: Delo hudobnega Furiobibe (nadaljevanje). — Mirko Kunčič: Na Martinovo. — Albin Čebular: Kateri so mladi junaki (pesem). — Delo malih. — Zbrana zrna. — Po svetlu. — Tebi na pot. — Pisma mladim junakov. — Za razvedrilo. — Naše slike. — List, ki hoče z neprisiljenimi zgledi vplivati na mladino, da se povsem odpove uživanju alkohola, ki napolnjuje naše ječe, blaznice, hiranjnice, bolnice, sirotišnice in poboljševalnice, ki je iztrebil že cele narode iz površja zemlje, ki je vir vseh nesreč in nesoglasij v našem vsakdanjem družinskem življenju — ta list je za našo dečo neprecenljive vrednosti. Priporočamo ga našim družinam kar najtopleje. — Dobijo se še vse izšle številke. Celoletna naročnina Din 10. Uredništvo in uprava na Poljanskem nasipu 10, Ljubljana.

Kmetstvo 18. letno DEKLE

išče službe, najraje k otrokom. — Poizve se na Karlovski cesti št. 5-I.

Panorama - Aparat

za 25 oseb, 4 m premera, 14 m obsega s 25 elektr. lučmi, se proda za 35.000 Din. — BREZNIK, Celje, Dolgopolje 1. 7747

VREDNOSTNE PAPIRJE

predvojne, kranjske, bosanske, ogrske obligacije, železniške prioritete, posojila, srečke itd., tu in inozemske vseh vrst kupuje najkulantneje »YERC«, Komerc. družba Ljubljana, Kongresni trg 9 (na vogalu Kino Matica).

Za krojače! Knjiga krojaštva

za samouke v prirobovanju. III. izdaja v slovenskem jeziku. — Vsakemu krojaču neobhodno potrebna, ker vsebuje vse, kar mu treba vedeti. Opis knjige se dobi brezplačno pri

A. KUNC, LJUBLJANA
Gospodarska ulica 7

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 11. novembra 1926. Višina barometra 508,8 m

Opazovanja	Baro- meter	Toplota v C°	Rel. vлага v %	Veter in brzina v m	Oble- nost 0-10	Vrsta padavin	Mo- kri- tost v mm	Rel. vлага v %	Op- az- na- nja
kraj	čas					ob opazovanju	v mm		
Ljubljana (dvorec)	7	765,2	80	100	10	megla	22,3		
	8	765,7	82	100	10	megla			
	14	764,7	142	62	3				
	21	765,9	90	79	0				
Maribor		765,5	80	100	90	megla	130	14,7	78
Zagreb		764,8	140	78	7	po megli	14,0	16	8
Belgrad	8	765,1	140	96	10	dež	1,0	20	13
Sarajevo		765,8	120	93	10		20,0	20	12
Skoplje		767,7	80	64	7			19	3
Dubrovnik		764,6	180	71	4		9,0	21	6
Split		765,2	160	80	10	morje lahko	5,0	19	14
Praga	7	766,7	30	—	10	megla	0,3	13	1

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Dunajsko vremensko poročilo za petek, dne 12. novembra: V višjih legah jasno, v nižjih morda oblačno; sicer milo vreme.

Povpr. barom. višji ko včeraj za mm 2,2.

Natakarica

vešča, išče službe; najraje na deželo. — ANA REINER - Ogulin, Mamulinova ulica. 7798

Gospodinja!

Služkinje, kuharice, sobarice, služkinje za vse, pestunje in postrežnice Vam preskrbi »Poselska zveza« v Ljubljani, Stari trg št. 2/I. — Obrnite se pism. ali osebno nanjo.

Išče se za Beograd pridna

MOŠKA OSEBA

ali mlad

ZAKONSKI PAR

brez otrok, katere je sposobna voditi samostojno delavnico in je strokovnjak za ženske slaminate in filcaste klobuke. Pogoji so jako povoljni. — Ponudbe, pisane v slovenskem, srbohrvaškem ali nemškem jeziku je poslati na Poštni predal 266, Beograd. 7789

Na stanovanje in hrano sprejemem gospoda. Na Naslov v upravi št. 7800

Čevljar. pomočnika sprejemam takoj. — Jožef Krušič, D. Mar. v Polju.

Kot GOSPODINJA

ali KUHARICA iščem službe. Dam event, tudi svojo kuhinjsko posodo in service na razpolago. Grem v župnišče ali kam drugam. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod Varčna in poštna 7760.

Parobrodno društvo išče zastopnika

za Slovenijo, s sedežem v Ljubljani. Reflektanti morajo biti Slovenci, a želi se poznanje emigracijske stroke. — Ponudbe upravi lista pod št. 7776.

MESNICA v Ljubljani se odda za več let v najem. Naslov v upravi št. 7797.

GOSTILNO

dobro idočo, vzajem v našem takoj ali malo pozneje. Najraje na deželo. — Ponudbe je poslati Pošti Turjak št. 18, Dol.

Nudim 30%

čistega dobička za POSOJILNO 50.000 Din. — Ponudbe na upravo lista pod »Bodočnost«.

SADNO DREVJE

vseh vrst, l. slov. drevnice DOLINSEK, šent Pavel, Savinjska dolina.

Parna lokomobila

60 PS, s stopničasto mrežo (Treppenrost), po možnosti brez kondenzatorja in ne izpod l. 1912. stara, se išče. — Ponudbe na tovarno zaves »STORA« d. d., št. Vid n. Ljublj.

10-36.000 DIN

posodim. — Ponudbe na upravo pod: »Vknjižba na I. mesto«.

KROMPIR

la, beli, 1 vagon, takoj odda Kmetijska zadruga v Ptuj. 7659

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah Černe, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

DRAŽBA!

Dne 14. novembra t. l. se vrši ob 10 dopoldne v župnišču ZASIP dražba SOBNE OPRAVE, polj. vozov, pridelkov, novih sank i. dr. drobnarij. — ZASIP pri Bledu, dne 2. novembra 1926. 7576

KUPIM vsako množino hrastovih in bukovih PRAGOV

2,60 m dolgih, 14/14 24 cm. — Ponudbe naj se pošljejo na Jos. OSOLIN — Laško. 7756

NOVA HIŠA (vila)

6 sob z gostilno in trg. lokal, gosp. poslopje, vrt in 2 orala zemlje, na progi Poljčane — Konjice, se proda z inventarjem za 75.000 Din, potrebno samo 40.000 Din. — Naslov dá BREZNIK — CELJE, Dolgopolje 1. 7745

Prvovrstno delo, Zmerne cene, To je naše geslo!

KNJIGOVENICA K. T. D.
čitalnica in ivornica
poslovnih knjig
v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6/II

GOSTILNA

dobro idoča, napredaj z inventarjem in posestvom, obstoječim iz treh hiš, vrta in dvorišča, z večjo njivo v centru industrijskega kraja, pripravno tudi za zalogo vina ali mesarjio, z elekt. lučjo in vodo v hiši. — Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 7598

Volno in bombaž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu PRELOGU — Ljubljana, Stari trg št. 12 — in Židovska ulica št. 4.

Kupi se takoj, rabljen, dobro ohranjen

pisalni stroj

boljše znamke. — Ponudbe na župni urad Strigova, Medjimurje. 7754

LEPO POSESTVO pri Pristavi, 8 orol njive, trav. sadje, vinograd, hiša, gospod. poslopje, se proda za 34.000 Din. — Naslov pove BREZNIK — Celje, Dolgopolje št. 1.

Družabnika

IŠČE veletrgovina papirja in razglednic. Osebno sodelovanje mogoče. Potrebni kapital 50 do 100 tisoč dinarjev. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »EKSISTENCA« št. 7684.

Iščejo se podzastopniki za prvovrstno znamko

ležišč (Kugellager)

v sledečih mestih: Ljubljana, Celje, Maribor, Split, Šibenik, Dubrovnik, Sušak in Varaždin. — Prednost imajo oni, ki morejo za event. komisijsko skladišče nuditi bančne garancije. — Ponudbe na se pošljejo takoj na oglasni zavod

»Jugoslov. Rudolf Mosse d. d.«, Beograd, Terzije — pod šifro: »Kugellager 2814«.

Natečaj.

Pri električni centrali d. d. v Ogulinu se popolni

mesto prvega strojnika

z mesečno plačo 2000 Din. — Interesenti morajo biti vešči v pogonu eksplozivnih motorjev (motorji na surovo olje in upojni plin). — Ponudbe s pričevali o usposobljenosti naj se doposljejo upravi centrale, najkasneje do 25. novembra t. l. Nastop službe 1. decembra 1926.

Uprava Električne centrale.

Potrebno je, da si zapomnite samo besedo

TRAPEZ

1906 R.G.A. TRAPEZ

1906 R.G.A. TRAPEZ

Rusko-švedska tovarna galoš in tevljev za sneg

prodaja svoje izdelke, znane širom sveta kot absolutno najboljše.

Dobe se v Ljubljani pri

Ant. Krisper, Mestni trg št. 26

S težko bolestjo v srcu naznanjamo, da nam je v bolnici v Gorici umrl naš ljubljani oče, odnosno tast in stari oče, gospod

IGNACIJ VELIKONJA

posestnik in gozdni paznik na Lokvah.

Goričane, Lokve, Dol, dne 11. novembra 1926.

Narte, Lojze, Stanko, Marija, otroci; Ivanka, snaha; Marija, Joško, Ivanka, Zinka, vnuki.

Brez posebnega obvestila.

Zahvala. Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega iskreno ljubljenega sina, oziroma brata

Ferdinanda Okorna

abs. rer. com.

se tem potom zahvaljujemo vsem njegovim tovarišem, sorodnikom in znancom. Posebno se zahvaljujemo akademskim klubom, šolskemu Sokolu, pevskemu zboru »Narodne čitalnice«, ljubljanskemu »Triglavu« ter sploh vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in so na tako lep način počastili njegov spomin. Obenem se zahvaljujemo tudi vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov.

Ljubljana, dne 12. novembra 1926.

Rodbina OKORN-ova.